

308344

వత్రి దినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ డిసెంబరు నెల 9 వ తేది బుధవారము
ఆనంద నామ సంవత్సర మార్గశిర బహుళ సప్తమి ౭.

No. 234
నంచిక ౨౩౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము జేలకు జేలు విక్రయము.

నీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

గల సొప్పల మాన్పును. వాయువు పోట్ల జ్ఞాపుక.

సార్వత్రిక సొప్పల జారదోలును. పోట్ల పోగొట్టిన

వసమూలికలచే హిందూ జేశమందు

తయారు చేయబడు మంచిమందు.

సువాసన గలిగియుండును.

దీనిని విజేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు.

శంకరాచారిజీ చాచికొనిన మోక్షమ గలగడు

అమృతాంజనము దిపో, నెం. 108, ఫోటో జాంబాయి. లేక, 6, 7 తంబు నెట్టిపిడి, చార్లీ టవున్. చంద్రాను.

విరోధకరమును విసుగు పుట్టించ నిదియునగు

తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సురేంద్రనగరము— ఇందు స్త్రీల మనోహారము

రమ్య చాపల్యాదిగుణములు కర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0

యశోధర— ఇం నొక యాదుని తన మగనివైయల యనురాగ

మునకై పడరాని పాట్లు పడి యున్న తల్లిపికడెచ్చును 0-12-0

మనోరమ— మగడు జేటకేసి రాత్తు సునొద్ద జిక్కుకొన త.

సామర్థ్యముచే విడిపించి, స్త్రీల పెండ్లిచేయును. 1-0-0

జగజేశ్వరంధ— అన్నకై పడరాని పాట్లు పడి యున్న తల్లిపికడెచ్చు

సామర్థ్యముచే కథ అ. 0-10-0

సహోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలారాబిటును కోర్కొనికోడండ్రపలాపము.—

అల్లుల కోడండ్రను వాధించు విధములగునది. అ. 0-2-0

కలయు వారు:— కణ్ణక్ బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశ్వర స్త్రీపీఠి, సాహుకారుపేట, మదరాస్.

ఇదియేగాక యితర నవలలు కథలు పంపబడినను పంపుదును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇంగ్లీషి డాక్టరు యిక్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమా చేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు ఆనెకవిధములైన అన్నములు, చిత్తాన్నములు, చేయూత్రిమములగు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబిలిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన పాకములు కలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. జేయేల, శివిల్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తులను. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగుండు. క్యాలికోరైండు ప్రతి 1-కి 40

1-0; పోట్లు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందు

జేయిన్నొక్కదినము చేప్పిన ప్రయోజేశపు పవతియొక్క

వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోరైండు

ప్రతి 1 కి 4-0; పి. సి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు

ప్రస్తుతముతో 3-0-0. మావిలాసము:—

మధురవాణి పుస్తకాలయము,

25, నమ్మార్వోరు పీఠి, మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవరత్న

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ

సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతవారు మున్నగు అంటు

వ్యాధులను సోకనీయును. 3 భూతిప్రేత పిశాచములను పాట

దోలును. 4 వ్యాధులు, పిడలు, అపదలు, గండములు తొలగి

పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిల్లులు, బెణుకులు,

హరించును. 6 ఆకోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వరమ్యము, బలము

నుభవము, ఉత్సాహము నొపింగు వజాయుధమువంటిది 7 క్రూ

రత్రువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8 వివాదములలో జయ

లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన హాకరము. 10

నీవాక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యార్థ సమేతమై తెల్లబోవున

పుడు దీనిని ధరించుకొని తెల్లన తప్పక జయమును, లాభమును

పొందగలవు దానియందట్టి మహిమయున్నదని అనుభవము

ఉద్విగూఢనట్లు వేసోళ్ళ వక్కాణించియున్నారు. ఇది

సర్వోపధ వేదియగు నొక ఘోషయ మహాత్మునిచే గనిపెట్ట

బడినదేగాని కాలోచిత శేషధాయలవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవి కల రూ. 1-8-0 మాత్రమే పోటీజతో సహా

Apply at once to:—పి. రాఘవజనార్దనరావు

మెన్మోర్టు ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

దిన పత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు. చిక్క బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న రీయమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట ముస్తరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరియందు దిశర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

శంకరసొప్పలకు దివ్యోపధము. సువాసనగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో వండ్లుతోముచు వలన చిగుళ్లు గట్టపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. వండ్లు ముత్యములవలె జేల్లగానుండును.

అమృతాంజనము దిపో, } 108, ఫోటో జాంబాయి, లేక, 6, 7 తంబు నెట్టిపిడి, చంద్రాను.

దైర్య కవచము.

దైర్యమునగా అపదలయంగు మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడేలోకమందైనను నుభవించును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని నుభవము గలుగజేయవు. వీనిని మాన్పుకొనుటకు లిగినసాధనము దైర్యమేకాని శేటాకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి, శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపాదగుణములు కలవో వానికి దైర్యము దొరుకును. ఈ యాఱుగుణములలో దైర్యము ప్రధానము. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను ఆత్మశక్తియలచే భేదింపదగినది. ఈ దైర్యమునెడి కవచమో యత్తశక్తియలచే అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అస్యతేభిష్కాత్ గాంగేయాత్ అస్యత్రన హనుమతః” అనెడి జీవేంద్రియైర్దైర్య భిష్మనియొక్క చరిత్రము నతి శుభకృతినై తెలిపి యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. కల అణాలు ౨-౬-౦ మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ ఆన్స్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

ఆర్య-ప్రకాశము.

స.ప్ర.మ గుచ్ఛము.

అరఖులను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అశినులభవగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు శుభాయము లను ఆయరఖులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వాడికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప- దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునండి 1915
5. శిల్పశిలకము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	వత్సరము మొదటి భాగ మన వెలువడును.

పోటీజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంశాఫీ:-

12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.చి
156, బ్రాహ్మణ్. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. డి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి కాలుగదాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివిలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఆమృతాంజనం డిపోవారి మాకురూప్యముల నుండును గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.*

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-3 0-8-0 డబ్బు 1-3 రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-3 0-12-0

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-3 0-6-0
డబ్బు 1-3 3-8-0

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-3 0-2-0
డబ్బు 1-3 1-2-0

పి. బహుల్లపశ్రేయము.

న్నివోట్ల విక్రయించబడును. మంగు. కీటలాగు ఈచిత్రముగ పంపబడును.

ఆమృతాంజనము డిపో,

10, ప్రేరిరోడ్డు, భాద్రి, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* ఆమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధము చేయబడిన లోక పఖ్యాతిమైనమందు. ఇప్పుడు డిబ్బును తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియెడెడ్లుగా దేశమునంంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి క్యాపించి లోపలి నొప్పులు సులువుగా శోగలవు. వ్యతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన వందలు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము. ప్రవృత్తకావ్యము.

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పురాణముల పురాణములలో విశిష్టముకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టింది? ఏయేసమయముల నెట్టిపరిణామములకు బొందినది? మనజాలనిది మొదట నెట్లుండె? కులభేదములేకలిగె? ఎట్టియాచార మప్పటివారికి లభించుచుండె? ధర్మము లేప్పుడెట్లు మార్పునొందె? ప్రభుత్వ మెపుడారంభమాయె? సస్యభాతులేపుడు కనుగొనబడియె! ఆచారవ్యవహారము లేట్లెట్లుమాతె? ఈమొదలగు విషయము లేన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందఁ జక్కఁగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలుముగ్ధులైనవందలక్షలగుట ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరవలచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపఁ బడియున్నవి. ఆసంభావ్యముల గాని లిందు లేనే లేవనవచ్చును. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చి యున్నారు శైలిమిగులనులభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడినందు కార్యలిక్ష్మియై చుచేయించఁ బడియున్నది. 300 పుటలు వెల 4-0-0 ఆచ్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కచ్చులు వేతే. ఫలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.
(4-12-14.) ఇవమంచి కేషెడ్రీకర్మ, వెలుగునందీనుడు ముద్రినిసేవర్ హైన్స్ & కంపెనీ.

సూతన రోమసంహారం.

బే గం సా హి సో వ్.

ఈనూతన రోమ సంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునందును రోమ మాను చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చ బలేకయును బాధలేక యును నికర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావ మైన రంగును కాంతిని పొగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటే.

వెల 3 బిళ్లలు పెట్ట 13 రూ 1-0-0 పి. పి. ఖర్చు 4 ఆకాలు 8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-6-0 వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెని నెం 6 బండరువీధి మదరాసు

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"సుతిమతియైన యాంధ్రకవి భూగట్టి పల్కుల కెల్లు కల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ లచే స్తోమింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కఁగ ను కించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణముకు శుభద్రావిజయ శాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర వాల్మీకి రామాయణము కృత్రిక గ్రంథగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను గుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికిఁ జేర్పబడినది. ఇందఁ శ్రీ కాళహస్తిశివస్థానిపటము గలదు.

6గము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 ట 0-4-0 వంతున ప్రోసిజేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లి కే.డి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం. డిసెంబరు నెల 9-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	తాపమానము.	కడచిన 24 గంటలలో		వర్షపాతము.
		అత్యంత ఉష్ణము.	అత్యంత శీతము.	
కోనారావురము	29.285	87.560.5	...	53.59 42.91
వాల్తేరు	30.001	82.267.7	...	89.48 84.82
కాకినాడ	23.956	81.165.6	...	29.95 87.27
చందూరు	29.960	85.166.7	...	39.52 83.57
గంటూరు	..	83.265.5	...	28.92 ...
నెల్లూరు	29.924	85.869.1	...	82.75 81.08
మద్రాసు	29.935	84.870.6	...	85.57 48.85
కడపూరు	29.928	81.571.2	...	72.25 48.44
నాగపట్టణము	29.908	84.978.8	0.70	53.01 42.83
కొలంబూ	29.818	86.274.0	...	67.01 70.51
తిరువనంతపురము	29.915	82.674.0	0.48	60.92 59.01
కొచ్చికోట	29.900	94.778.7	0.50	109.53 109.46
కల్లికోట	29.867	88.475.1	1.85	118.86 115.04
మంగళూరు	29.815	89.574.9	0.79	146.91 125.54
జొంబాయి	29.918	85.670.5	...	91.54 71.67
హైదరాబాదు	29.959	89.468.0	...	41.72 80.09
అనంతపురము	...	83.867.4	...	16.70 20.07
బళ్లారి	29.926	90.066.1	...	18.97 19.89
కర్నూలు	29.959	88.265.2	...	28.08 26.15
కడప	29.950	87.869.9	...	25.87 80.80
కొంగూరు	29.919	81.924.4	...	38.80 84.25
కొడైకానూరు	22.756	61.662.0	0.47	74.61 82.16
ఉత్తమండలము	28.020	67.552.2	0.22	46.88 51.86
కోయంబుత్తూరు	29.986	81.470.1	...	15.71 19.89
నెల్లూరు	29.980	88.365.5	...	85.75 40.71
నెలమ	29.925	84.868.0	...	85.98 82.11
తిరుచనాపల్లి	29.927	82.171.2	0.22	10.00 29.15
పునకోట	29.918	82.571.7	0.08	86.97 80.50
మధుర	29.981	84.378.2	0.05	26.98 81.45
తిరునల్వేరి	1.47	47.22 21.60

అన్ని ప్రదేశములలోను వాయుభారము కొద్దిగ హెచ్చి నది. మలబారులోను, ద్వీపకల్పముయొక్క ఉత్తరమునను, మధ్య మోహనమునను త్రవ్వినది. ఇది దక్షిణమున హెచ్చుకలదు. మైసూరు, దత్తవంశములలో, పగటిపూటయందును, రాత్రి లందును నేడిమి సామాన్యస్థితికి హెచ్చుగను కర్నాటకములో మామూలుగను నున్నది. కడచిన 24 గంటలలోను మార్గశిర మున నేడి కొంచెము అధికముగలదు. దక్షిణభాగపు చివరను పశ్చిమతీరమునను తప్ప మిగిలినట్లులేదు. కొద్దిగ మాత్రము వర్షించినది

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణకాండ్రజ్ఞుడు.

సానిక వార్తలు.

దీపములవేళ. — నేడు శత్రుసాయంకాలము ౭.11 గంటలకు ముస్లింలు దీపములు వెలిగింపవలయును.

కాలమానస్థితి. — నిన్న సభాస్థితి 84.8 మాత్రము, అధిమోష్ణస్థితి 70.6 మాత్రము.

మదరాసు కార్పొరేషను. — ఈనెల 15-వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు జనరల్ మీటింగు జరగును.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వేస్. — క్రొత్తగా నియమించిన జి. ఆర్. ఎఫ్. టాటన్ హామగారు కడచిన 3 వ తేదీ కాల ముగిసికొని వచ్చినట్లు విజ్ఞప్తమయినది. కె. వి. డేలియా. సి. ఎ. — 11-వ తేదీ శుక్ర సరియొకలము 15 గంటలకు వై. డేలియా. సి. యమునానదీగోష్ఠానందం నారాయణస్వామిగారు మేళము బరిహారము చేసి అదివారమురాత్రి ౧.45 గంటలకు స్వర్ణమును సాసనగా విడిచెదరు.

వస్త్ర యంత్రకలలో దొంగతనము.

5-వ తేదీ సాయంకాలము వెయ్యియారు కన్నాటిక వస్త్రయంత్ర కాలయందలి కూర్చి మురుగేశ్వర ౪0-50లవలగల గుడ్డను దొంగిలించి పీకొనిపోవుచుండ, ద్వారపాలకుడతనిని పట్టు కొనెను. నిన్న ఎగ్జామిన్ చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి నేరమునుచూచించి మురుగేశ్వరకు పదునైదు దినములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

కాల్ కిరాసంస్కృత పాఠశాలలు, తిరునల్వే కే. జి. — పరరాధున ముడలిపి పిందూహైస్కూలు మండలములో ఈనెల 18-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు వై పాఠశాలలకు పాఠశాల సాంకేతికతనము జరగును. శేషగిరి యయ్యగారు గారి భార్యగారి గ్రామసాధిపత్యము వహించుచు. గా. న్యాయమూర్తి జి. పి. శేషగిరి యయ్యగారు కూడ సభకునిచ్చేయుదురు. విద్యార్థిమనముగల శ్రీ పురుషులందఱును సభ వయచేయఁ బ్రార్థింతులు.

జ్ఞాపకచిహ్నము (మెమోరియల్) — ఇంచు మించుక ప్రభుసంహరము యొక్క ప్రతిష్ఠలతో వైద్యకళా కాలయం దుద్యోగము గాంచిన రాయసాహేబు డాక్టర్ జి. రామరావు, ఎమ్. బి. అండుసి ఎమ్. గారు కొచ్చిన్సంస్థానమునకు సివిల్ సర్జన్ గా నియమింపబడుటకు పురస్కరించు కొని వాల్తేరపరిషత్తుముగా శేషగిరిగారిచుటకు శుక్రవారము సాయంకాలము 4-30గంటలకు కళాశాల భవనమునకిది సభ జరగును. పురాతన ప్రకృతివిద్యార్థులందఱును సభకురావలయు నని గౌరవాధ్యక్షాధ్యక్షుల ప్రార్థన. పేజర్ వేలియా. జి. నిహ్లాక్, వి. ఎమ్. ఎస్. గారి గ్రామసాధిపత్యము వహించెదరు.

వ్యావసాయిక మహాసభ. — ఈనెల 14-వ తేదీ మంగళవారము తెల్లవారి 10-30 గంటలకు ప్రధానమంత్రికసంఘ ప్రతినిధులను, పరిశ్రామిక వ్యావసాయిక కాళిగోష్ఠిగులను సమీక్ష చేసి మై సుమ కూర్చున్నట్లు యా సభ యొక్క ప్రారంభం చేసిన మును నిర్వహించుటకు శ్రీమద్దరు గారు రమ్యరహితార్థముగా సంగీకరించిరి. ఈసభ యనెకములకు సుపసంఘములుగా విభజింపబడును. ఆయా యనెకసంఘము లందఱు యావిషయములకు సంబంధించిన నిర్ణయము రాజహోద్యోగులను పరస్పరాభిప్రాయములను తెలిసికొని యభివృద్ధిపూర్వములనుగూర్చి యాలోచించెదరు. ప్రొండవాండ్రయ నర్హకసంఘముల ప్రతినిధులను తదితర ప్రొండవమహాసభలను సభకువచ్చుట కంగీకరించిరి; మొత్తముమీద 60 మంది హాజరుదురు. సభ మూడుదినములు జరగును. మొదటిదినము ప్రత్తి, మేరునెనగ, ఉన్ని వీనినిగూర్చి యాలోచింపఁబడును; రెండవదినము ఎటువలనుగూర్చియు సాధనములను గూర్చియు నాలోచింపబడును; మూడవదినము పానినీటి పాతావల, కొత్తగ, పొగాకు, డెల్టము వీనినిగూర్చి యాలోచింపబడును.

కోర్టు వ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు.

1915 వ సంవత్సరపు మొదటి సెషన్ విచారణ ఫిరవాలెల 1-వ తేదీనాడు ప్రారంభ మగును.

[న్యాయమూర్తి: మహారాష్ట్రామి కాశ్రి గారు.] మదరాసు కార్పొరేషన్ వారిమీదను, ఆ కార్పొరేషన్ కంట్రిబ్యూటరుమీదను చావా.

మహారాష్ట్ర కార్పొరేషన్ ఇతర పట్టణములను అదుపు నిమిత్తము కార్పొరేషన్ కంట్రిబ్యూటరు ఉపయోగించుచుండు యంత్రముయొక్క చక్రము ఆచటలో పెట్టించినదని తేలి గానములైనందున, 4000 రూపాయలు నష్టపరిహారము ఇప్పించుకొనుటకు కోరి గొవింద్రావుగారు యావాతెను మదరాసు కార్పొరేషన్ వారిమీదను, వారికంట్రిబ్యూటరు భావ్యం వాయుగారిమీదను చావాతెచ్చును. నిన్నటిదినము విచారణ జరిగినా రాజ్యములు నిర్ణయించబడిన. కార్పొరేషన్ వారు నా, కంట్రిబ్యూటరును ఆయంకాలములకు అక్రమము నడిచియుంచి యందున తనకట్టియాపద కలిగిన వారి నిన్ను విడిచివేసెను. తన కేసుయొక్క సంబంధములేదనియు, అభివా, సభ్యులవార మియ్యకలసికచ్చినను, కంట్రిబ్యూటరుయొద్దకే నేనాని, నామియ్య బడి తననియు కార్పొరేషన్ వారును, తాను స్వతంత్రులని పని

చేయు కంట్రిబ్యూటరుకానందున నష్టపరిహారము నిచ్చు యాచీ తనకు తనని కంట్రిబ్యూటరును నిన్ను విడిచి. నిన్నటిదినము నా రాంశములు నిర్ణయించబడినవి.

[న్యాయమూర్తి: కంకరనాయకు, హాసే గారు.] ఉరిశిక్షను ద్వీపాంతరవాసశిక్షగా మార్చుట.

దక్షిణమలబారుజిల్లా ప్రాంతమున పెరికోల్ గొల్లవాట్లా అనువా దొకడు గలడు. వల్లి యనునది ఆతని మనకోడలు. కల్లియననది ఆమెనకోడలి తల్లి. వల్లి, వివాహము కాక యువమే, మతియొక తెగవాడగు రామకొతను వానితోడ ఆశ్రమసాంకేత్యము గలిగి, గర్భవతియాయెను. గట్టు బయటపడిన శిశువల బహుష్కరము కలుగునను జంతుతో పెరికోల్ గొల్లవాట్లానును, ఇతరబంధువులును కలిసి, తొంగి పెట్టిగా, కలయ్యి వల్లియొక్క యక్కను పెండ్లాడిన వ్యవస్థయనువాడు వల్లిని పెండ్లాడ నియ్యకొనెను. వివాహము జరిగెను. కిడ్డపుట్టెను. ఆకిడ్డను పన్నెండు తండ్రియని యనిపించిరి. కాని యానినుగునకు రామకొతనువాడే నిజముగ తండ్రియని బయల్పడిన. ఇట్లుండగా, ఆకిడ్డను తండ్రి పెరికోల్ గొల్లవాట్లానే యని భవితముగ తెలియజేయుచు రామకొతనువా దొకసంబూదిచే గ్రామస్థులకు జాలువ్రాయించెను. మతియు రామకొతనాస్థానముమీద నొకనా దుదయమున వల్లియు, కల్లియు, పెరికోల్ గొల్ల నింటికి వెళ్లిరి. కల్లి దాగియుండెను; వల్లి కిడ్డనెత్తుకొని లోపలికి వెళ్లి, యాకిడ్డను వా: వద్దవది, ఈకిడ్డ నీకేపుట్టినది! కాబట్టి, నీవేకాపాడుకో! అని చెప్పెను. అందు మీద కోపమురాగా, వాడు వానిని కట్టెతో కొట్టెను. అటు వైన కలిబయటికి దుమికెను. వానిని చూచి వాడు తనకేవా హాసమున్న దనియెఱిగి, చాల కోపముగొని గదిలోనికి పరు గెత్తి, యొకకల్లిని తెచ్చి వల్లిని, కల్లిని, ఆకిడ్డను చంపివేసెను ఈమత్తలకై వానిమీద తేబడినచావాను విచారించి, దక్షిణ మలబారు సెషన్ కోర్టుగారు వానికి ఉరిశిక్షవిధించి వ్యాజ్యమును హైకోర్టువారి నిమగ్నమున పంపిరి. ముగ్గురుమత్తమున వల్లిలో ఎస్. వెంకటాచారియరుగారును, గౌరవమువారి వత్తమున పట్టభద్రాసిన్యూటరుగారును వారింపిరి. న్యాయ మూర్తులు వాడప్రతివాదములను విని ఉరిశిక్షను యావత్తక ద్వీపాంతరవాసశిక్షకు మార్చిరి.

[న్యాయమూర్తి: కంకరనాయకు, హాసే గారు.] ఉరిశిక్షను ద్వీపాంతరవాసశిక్షగా మార్చుట.

కోయంబుత్తూరు జిల్లాలో కేలప్పగొండకో అనువా దొకడు గలడు. వాని బంధువు న కొకని కిని, వానికిని గల భూస్థితి(తోటలు) క్రెక్కున ప్రక్కున నున్నవి. ఈసందర్భమున వారి కేదో మనస్తాప మేర్పడినది. అది నానాట ప్రబలెను. ఇట్లుండగా, కేలప్పగొండకో ఇంట దొంగ తనము జరిగెను. అందులో ఆవిరోధులు కలిసియున్నారను అనుమానము వై మనస్తాపమును మతంతలపరిచినది. మతిగొన్ని సందర్భములు జరిగి, గుడ కీ కేలప్పను ఆవైరియొక్క నుతు నొక్కని చంపెను. అందుమీద కేలప్పగొండకో చార్జిచేయ బడినది. తన్ను కాపాడుకొనునిమిత్తము తానువానిచంపవలసి వచ్చెనని ముగ్గురు విన్నవించుకొనెనుగాని కేషన్ జడ్జిగారు వానికి ఉరిశిక్ష విధించిరి. ఈశిక్షమీద హైకోర్టుకు ఆశ్రియు పెట్టుకొనబడినది. న్యాయమూర్తులు విచారణ జరిగించి, ఉరి శిక్షను యావత్తకద్వీపాంతరవాసశిక్షకు మార్చిరి.

హోలీయ కోర్టులు

ఎగ్జామిను.

కడచిననెల తేదీ 16-వ సాయంకాలము తెల్లవారిచే అను గొర మోటూరు జైలరులో క్రమమైనదానినె పెట్టించుచుండగా, సాఫ్ట్ కరన్నర్ మునుస్వామియనువాడు పోస్టల్ బండిని అలా గ్రట్లగ తెచ్చి యా జైలుకును తినునాటాచేసెను. అందువలన ఆమోటూరుజైలుకునకు లోపము కలిగెను. మునుస్వామి చార్జి చేయబడినది. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి హామీపాపాలు జరి మానా విధించి, జైలింబడిచి, ఓకాచామురోజు కఠినశిక్ష ననుభవించునట్లు ఉత్తరు వ్రాసెనని.

బార్లిటెంకో.

గంపునాయక్ అనువాడు కడచిననెల తేదీ 20-ది తం యింటికితెలుపును భద్రపరచుకొని భార్యతోడ తన యన్న యింటికి వెళ్లియుండగా, నానెయింటికితెలుపు 7 రూపాయల నెలగల మీరను దొంగిలించినందులకు పోలీస్ విజ్ఞయను వాడు చార్జి కాబడినది. వీడినతరు వనినివిద్యార్థియనులు విడిపింపబడియున్నాడు. మేజిస్ట్రేటుగారు తిరి హైకోర్టు సెషన్ విచారణకుపంపిరి.

దక్షిణ హిందూస్థాన సంఘము.

ద్వితీయ వివరము.

గౌ. దివాన్ బహదూర్ పి. రాజగోపాలాచారిగారు దక్షిణ హిందూస్థాన సంఘమును ఏర్పాటుచేయునందు వి. రంగాచార్యులు ఎం. పి. గారిల్లుపర్యవేందిరి విజయనగర సంస్థానమునకు పోయి హిందూస్థాన సంఘములయందు పరిపాలనా సంబంధముగల సాంఘిక రాజకీయ చరిత్రములను గాధలనేకములు. విజయనగర ప్రభుత్వములను వ్రావడదేశము సంపాదనములను సేనానలును పరిపాలనమును తలపించి నది. ఆనాడు మధురలో సానిక ప్రభుత్వమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును గూడనందున. కాని యుద్ధప్రభుత్వమును సామర్యముతోడనే పనిచేయుచున్నందున. దక్షిణ హిందూ దేశ ప్రభుత్వమునందుకన్న జన సంఘమునందే విజయనగర రాజ్యాధికార వ్యక్తిత్వము వర్తించినది. అప్పుడే వ్రావడదేశము పాఠ్యమందలము లేర్పరుపబడుటయు వ్రావడము లాంధ్రుల ఆచారములనభ్యసించుటయు ఒకటగుట సాగరతటముగలయు తలపించినది. వైస్రమ్యతెక్కడనుండెనో అక్కడనెల్ల ఆంధ్ర వస్తువందలములేర్పడినవని మగరతిరుచునాపిల్లి తిరునాళ్లలో నేలము కొయ్యబుత్తూరు జిల్లాలలో పాలి గారులు తొట్టియా నులు చెట్లమున్నగు వాచేర్పడుటను గూర్చియు వారి యాచార వ్యవహారములను గురించియు నుడివెరి. మతీయనట్లవెరి గుజరాతనుండి సాచామ్రులు ద్రవిడదేశమునకు వచ్చుటనల సాచామ్రులను వ్రాహ్మణులను తగవులారంభమైనవి. 1887-1870 (పి. డి.) సంవత్సరముల మధ్య హిందూమత స్వాతంత్ర్య మడుగొంటినది. అప్పుడు మధురలో మహమ్మదీయుల యాధిక్యత యధికముగానుండెను. విజయనగర వంశములగు కంపన ఉదయమును ఆరంభమయ్యెనై నికోవోగిగులును 1871 లో మరల హిందూ దేవాలయములలోని పూజలను పునరుద్ధరింపజేసిరి. మతవిరుద్ధతాపాపములను విజయనగర సంస్థానాధిపతులు ప్రోత్సహించెను. ఆంధ్రపుటల వైస్రమ్యములను ములను రెండిరి సమానముగ పోషించుచు సంస్థానభవముతో నుత్సవములు చేయుచుండుచుండిరి. వారు చేసిన దా నములకు మేరలేదు. వారు మనసులకు గూడ భవనసాయము చేసియుండిరి. వారి రాజ్యములోని ప్రజలందఱును పరస్పరానురాగము గలిగియుండిరి. వాఙ్మయము చిత్ర శిలలగుడ వారు దారభావముతో నభివృద్ధి నొందించుచుండి రని రంగాచార్యులు గారు నుడివెరి.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము.

విజయనగర సామ్రాజ్యాధిపతు లాదేశభాగమును మహా మృదీయులనుండి యాక్రమించుకొని హిందూమతాచారములను మరల నెలకొల్పి కొన్ని శతాబ్దములకుండునై హైందవరాజ్య ప్రభావమును వెలుంగజేసిరి. నేనా ప్రాంతములందును చాల కాలము పనిచేసిననున్నానుగాన నా కీయుపన్యాస ముష్టాద కరముగనున్నది. అటుపంజాబ నాపభృతి కి. న్యూజాఖలలో నట్లే నలిచియున్నది. ఆనాటి యాధిక్యము బట్టియే అప్పుడే నచటి యాంధ్రసంఘమువారు తలపడుచుగానుండి తొలిన సంఘముల వారికన్న తా మధికమని తలంచుచున్నారు. వారు రాజ కుటుంబములలో చేరినవారమని తలంచి దొంగతనముచేసినపుడు గూడ మీరెక్కెక్కలానివారనగవారవారివారివారి చెప్పుకొనుచుండిరి. దొంగవారివారివారి ప్రభుత్వమునని వారితలంపు. ఆంధ్రులున్న ప్రదేశములలోని గ్రామములలో సాగుబడి యధికముగ జరుపబడుచుండెను. మార వారున్న భాగములలో వ్యవసాయ మధుమగానుండెను. మొత్తముమీద గ్రంథములో భవనముగని యిట్టి యుపన్యాస మొసంగుట కనకాశములేదని ఆయన నుడివెరి.

హిందూదేశపు ఆర్యులభావ, వాఙ్మయము

ఈవిషయమున ప్రసంగించుట కవ్యములు లే. అమృత రావు ఎం. పి. గారిని పిలిచిరి.

అమృతరావుగారు బుద్ధిమంతు వివరింపబడిన విషయములతో నుపన్యాస మారంభించిరి. అప్పుడుగూడ వివిధభావములును తోచుచున్నది. ప్రస్తుతపుటకునున్న శివ శతాబ్దమునందు ప్రాచీనదేశభావములను కలిగిన ఆర్యభావలతో చేరిన విశిష్టభావముల ప్రభుత్వ మూలమున్నట్లు అశోకుని శాసనములను తెలియుచున్నది. అశోకుని కాలమున రెండుభావముల కలవు. ఆరెండిటియందును మత్సరగ్రంథములను కావ్యములను వ్రాయబడినవి. హిందూదేశమున మూలముగల భావములగున్న తెచ్చునిదగ్గరముగలవు. నవీన ఆర్యభావము 12 వ శతాబ్దమున ప్రారంభమైనది అప్పుడనుండియు గుర

రాతిభావములు ఎడతెగకుండ వచ్చుచున్నవోనిదగ్గరములు గలవు అని యుపన్యాసించిరి సంస్కృత పాత్ర కృతములకు గల సంబంధమును చూపిరి. తమయు గ్రాంథిక భావములను వ్యావహారిక భావములను భేదములాటిన సంస్కృతభావములను దొక కాలమునందు మాత్రమే యుండి యుండలేదు. ఆంధ్రద్రవిడ భావములలో గూడ నటులే భేద మున్నది. ఆభేదమునకు ప్రజలలవాటుపడియున్నారు. ఇంగ్లీషు భావములలోగూడ నట్టి భేదము కలదు నే నిటీవల యింగ్లాండు నకు పోయినపుడు తెలిసికొంటినని అధ్యక్షుని యుపన్యాసించిరి.

విషాదనాటకము.

[త.కి.కె.ల్ల వీరభద్రముగారు.]

ఆంధ్ర వాఙ్మయమునందు విషాదనాటకము లంతగా లేకపోవుట కడుకోవలసియును. ఆంధ్రభాషయందలి నాటకము లన్నియు మంగళాంతములుగానే యున్నవి. కొన్ని నాటకములు మొదటినుండి తుదవఱకు శృంగారవిషయముల గూర్చిగాని లేక ప్రాణుల సుఖజీవనములగుగూర్చి గాని వ్రాయబడుటం జేసి యవి పూర్తిగా మంగళప్రదములుగా నున్నవి. అట్టి నాటకములు కథానాయకుల వివాహముతోనే లేక వారి జయప్రసవముతోనే సంతమొందుచున్నవి. కాని యట్టి రూపకములు మానవుల బాధలకును వారి క్షేమములకును జోటియవు. చిత్ర నరీయమునంటి నాటకములు కొన్ని కలవు కాని వానియందు విచారమంతగా లేకపోలేదు. నలదయముతులకు గలిగిన కష్టములకాని కంటి తడిచెట్టినివారును బాలివోందనివారును సభా సదులలోనుండరు. నాటకములో చాలభాగము విషాదముతో నిండియున్నను, తుదకెన్నడయిన నానతిపతులు కలియగల రని యాశ వోడమనివారు చదువరులలో గాని దిద్దిపులలో గాని యుండరు. అంత్యముందు సర్వజనులును సౌఖ్యముగల చేత నీనాటకములు మంగళాంతములని మనము నానుచుండ వచ్చును. నాటకములలో మాదవహతికలదు. కొన్ని కథలు ప్రాణికోటియొక్క యాపదలకు మనఃక్షేమములను జర్పించును. నాటకమంతయు విషాదమిచ్చుచు యుండును. ప్రారంభించినది మొదలు పంచమాంకమువఱకు, నరులలోపములును వారి దుష్కార్యములును వానివలన సంభవించు నాపదలును నాటకమునకు కథాభాగముగా నేర్పడును. సత్పురుషునకు గలిగిన విపత్తునకు మనము గుండచుండుము. పాపభీతిలేక ప్రాపంచిక మాయలలోనయు జలల కపకారముచేయుటయే యుద్దేశ్యము గాగల యపరాధులనుజూచి యాగ్రహము నొందుచుము. వారు దండింపబడవలెననియు నిరపరాధులు సురక్షితముగా నుండ వలెననియు గోరుచుండుము. భగ్యమునకును జీవమునయితము విడిచిన సారంగధరూ చరిత్రము నిజముగా విషాదనాటకమునకు విడిచియున్నది. తెచ్చునుండి. కవులీనాటకమును రచించిరి. కాని యెల్లరును దీనిని మంగళాంతముగావించిరి. కారణమర యుట శ్రమయు యెంచనవలయులేదు.

తెనుగునందు దుఃఖాంతరూపకములు లేకుండుటకు కారణము లనేకములు. గీర్వాణభాషయందు నిట్టి నాటకములు లేవుకాన దెనుగునందుగూడ నిట్టివి వ్రాయగూడదననది మొట్ట మొదటి కారణము యున్నది. వాస్తవముగా పూర్వాచార పరాయణత్వము క్లాభాపాత్రమే కాని యొకానొక సమయ మందు త్యజింపవచ్చునని యూహింపవలెను. మతీయకారణ మరయదము. లోకములో హరిశ్చంద్ర సారంగధరాది పుణ్యాత్ములు సత్యమే ముఖ్యమనియెంచి వానిని గాపాడుచున్న మున వ్రాణముల సయితము గోల్పోయినపుడు తుదకు వారికి సౌఖ్యముబృక్క పోయెనా? “భర్తృమేవజయతి” యనుమాట నిష్ఫలమగునట. సజ్జనరక్షణమును దుష్టవినాశమును లేనివో పరమేశ్వరుడు భర్తృమును స్థాపింపలేదని కొందఱియభిప్రాయము. మొత్తముమీద భర్తృనిరతులకు జయమురాకపోయెనా జనాధిభర్తృమందలి నమ్మకము పోవుననియు వారిభర్తృభి భావ క్రమముగా ఊహించుచున్నది గొందఱుహాసించును. ఇంకొక సలు తెరంగుల యోచనలచే విషాదనాటకములకు మన దేశముందు సామము సంభవించినది. కీర్తి లేమదగు భగ్యవంశ కృష్ణమాచార్యులచే రచియింపబడిన సారంగధరమహాకవి, మనయాంధ్రభాషయందు విషాదరూపక మును నామమునకు దగినది. తేనెండునాటకము కాకరాదు. జతేంద్రయ్యుడును ప్రస్తుతముగ రాయనగు సారంగధరని చరిత్రము మిక్కిలి సుదీర్ఘమగుటంజేసి, యాకథనుగూర్చిన నాటకములు తెచ్చును కలవుకాని నాటకమందింతులను విషాదము వ్యాపించియుండినను కడపటిరంగమున సిద్ధనిరాకవలన సకల

జనులును సజీవులగుటచే నాటకము దుఃఖాంతమును గోల్పోయినదికాని మనపుణ్యకథమున కృష్ణమాచార్యుని గ్రంథము పూర్వమున విషాదనాటకమగుటచే సిద్ధమును నాకాశవాణి యును గోరబడరయ్యెను. ప్రభ్రమమున కన్యాశ్రేయమున కయి బంపబడిన విభావనుడను బ్రాహ్మణుడు, చిత్రాంగి సం దేశమును సారంగధరుని కెరింపకుండుట విషాదమునకు మూలాధారమయియున్నది. చిత్రాంగికి సారంగధరునియందు మిక్కిట మగుచేయ. తావలచినవాడు దక్కకపోవ, విధినశముచే నొక ముడుసలిని బరిణామముడి మొదటినుండియు నానమనస్త్ర ణనియందు గాఢముగా నాటుకొనిన యనురాగమును మరల్పుటకు యత్నించి క్రమముగా బరితాపము మోచు, తుదకామె సారంగధరు లోబరచుకొన కృతనిశ్చయరాలాయెను. మహాపాపమును కొడిగట్టెను. చిత్రాంగి పాత్రము స్వభావోద్భవము అత్యద్భుతము. న్యాయస్థానముందు సారంగధరునివై నిందవిధాన చేయబడి యతడు క్షీణితుడాయెను. క్రమముగా చిత్రాంగి దొరాత్మ్యము వెలువడ రాజు విచారింపకొచ్చెను. సారంగధరుని రక్షణసమయముదాటి పోయెను. చిత్రాంగి భీతిజెంది ప్రాణమును గాపాడుకొనుటకు నానాప్రయత్నములుచేసెను. నింద మోపబడగా నామె హృదయము తలాలకు ప్రక్కలయ్యెను. రాజు పుత్రశోకముచే మూర్ఛనొందెను. అతనిచితి చాంచల్య మొందెను. కావున పంచమాంకమందు ముఖ్యపురుషులందఱును నిహలోకమును విడిచెదరు.

ఈ విషాద సారంగధరము పలువిధముల వాంగ్మభాష యందలి దుఃఖరూపకములను బోలియున్నది. ఆంగ్లమున షేక్స్పియరునవిసార్యభాషముడు, హామెట్టు, బి. థెల్లొ, మేకో లెతు లింకొక మొదలగు విషాదనాటకములను నేకముల రచియించెను. వీనిన్నింటిని జాగ్రత్తగా జదివిమాత్ర విషాదరూపకములందలి చతుత్పత్తులను షేక్స్పియరు కవియొక్క యభిప్రాయము లును పద్ధతులును, వేయేల విషాదనాటక సారాంశములు మనకు విశదము కాగలవు. ప్రతి నాటకమందును తెచ్చునుండి పాత్రములున్నను కథయొక్క ప్రధానపురుషుని జీవచరిత్రలోని గడపటియంకము కథా నాయకుని జీవితములోని ఒకభాగ ముగా నాతనిసఖ్యమును గూర్చినదికాక యతని కష్టకాలమును గూర్చి వ్రాయబడినది. మొదట నతనిగుణములును, అతనినితీయును, అతనికిరాబోవు చిత్తులును నూచింపబడును. క్రమముగా నతనియాపదలు వృద్ధిగాగా నతని పరితాపము మోచుచు. త్వరలో నతనిని నతనితోడి సంబంధముగల యితరులను మృత్యుదేవతకు బలిగానిచ్చుటకు దగినసన్నాహములు జరుగుటయు, తుదకు వారందఱును గడపటిరంగమున బరలోక ప్రాప్తిజెందుటయు దట్టింపును. కాని మొదటినుండియు నీ కథములన్నియు మామూలుప్రభుత్వముతో మనము చెప్పు వచ్చును. ఇదియన్నియు పురుషులు స్వయముగాజేసిన యపరాధములని యెరింగి చూచు పురుషులందఱు యనాపశ్యకము. ఈనాటకములందు కథాభాగములను పాత్రపాపమునకును పరస్పరానుబంధముకలదు. సిద్ధినిజిట్టి పాత్రస్వభావోద్భవమును సాత్రముల వర్తనము నోసించి కథ మును మూర్ఛించెందుట జూడగలదు. హామెట్టు తనవినోది యుద్దేశ్యమున యెరిగి యతనిని పద్ధింపలేదని ప్రతిభిజ్ఞుని యాపాదమును గ్రియలో చూపకపోవుట లోపమేకరి? ఆరాకొమరుని మనము చింతతో నిండియున్నమాట నిజమేకాని, యాగోషిని హత్యగావించు సమయమునచ్చినపుడు తెచ్చియూలోచనలచే వెనుదీయకపోయెనా, తనప్రాణమును, కన్నతల్లిప్రాణమును, నమ్మిన చెల్లిప్రాణమును గోల్పోయియుండకురా!

పోతన స్మరణ చిహ్నము.

[కొడిదెన బాలకృష్ణయ్యగారు]

స్మరణ చిహ్నమును నెలకొలుపుటకుముందు, పోతనా మాత్యుని వాసస్థానమును దెలిసికొనుట ముఖ్యము: స్థల నిర్దేశమును జేయుదమన్న హామె కొన్ని సంశయములతో గూడు కొని యున్నది. ఈ సంశయములనుగూర్చి పలువురు పలువిధముల వ్రాయుచున్నారు. అట్లు వ్రాయువారిలో నొకరును సత్యమును స్థాపింపక నింకొక యాశయమును దెలిసికొనుటాహులగు చున్నదని వినుతురు. ఈ సంశయము నలుండు బ్రయత్నింపక, గిర్గంతుల పోతన 14-0 తూర్పుభావమును పహించియున్నారు. వృద్ధాశి-4-0 ల బ్రతికల్గివుత్తములు నిండిపోవుచున్నవి. దీనినా రణముగ నెల్లడింపక చరిత్రజేత్తులొకరంగంబు, దెరవని పసిబాటకు వ్రాయు చిన్ని చిన్ని బయలుగాక, యభాగస్థాపనమునకు దగియుండు

ఇంకొక విషయముగూర్చి విచారించుచు, స్మరణ చిహ్నమును బోధనపేరకు నొంటిమెట్టలలో స్థాపించదలచుట ఆతడు దత్తమండలములలో నొకదానికి జేరియున్న గ్రామమున కనించెననియ్యి? లేక అక్కడ యాత్యయము భాగవతము వాంఛనీయమున కొనుగివాడను తలంపుననా? రెండవ యాచాతీనయ్యెనేని సహజవాంఛిక్తు యీయారవనించుచుండెను వివాదమెంతటి? ఆంధ్రధర్మము నెల్లెడల నాతనిజ్ఞాపకార్థము చిహ్నములు నెలకొలుపు విచ్చును. మొదటియూహతోనయ్యెనేని, పోతన బంటిమెట్ట నివాసుడుగాడని ఇపుడు నిర్ధారణ చేయబడునెడల, దత్తమండలములలోని జనులు దను నిశ్చిత కార్యమును జేయకవిడుచుట సమంజసమునా? పోతన జ్ఞాపకార్థముగా జిహ్వాము నెలకొలుపుచున్నాము గావున నయ్యది యాతని యావాస గ్రామముననే యుండుట మంచిదని యందురుగాఁబోలు? అటులే, పోతనవనించిన గృహమున్న స్థలమున నిర్మించిన నింకను జ్ఞానునియముగ నుండునుగాదా? అతనిగృహ మెచటనుండెనని తెలియకుండుటవలన నాతని యూరియందు జిహ్వాము నేర్పరుపదలంచితమి. ఆయూరు గూడనిదియని తెలిసికొన నవకాశము లేనపు డేమిచేయవలెను? “పోతన మాజేతమున జనించెను. అతనిపై మాకుగృహభక్తిని వెల్లడించుట, ఇతడు స్మరణచిహ్నమును స్థాపించితిమి” అని యాంధ్రులందఱు నేకత్రముగ నంగీకరించి, బంటిమెట్టయందో ఓరుగల్లునందో, తెలుగునీరులోని జేతొకప్రాంతనందో, స్మృతి చిహ్నమును బ్రతిష్ఠించుట, మనగౌరవము నిలుపుకొనుటకునా, కార్యకూరులను పేరును వెల్లడించుకొనుటకును దగినవిధర్పణము గనండును.

ఇపుడు మన ప్రభువుల వంశములోనివారిని, రామ మోహనాదు, రామకృష్ణాదు, విశేషానందాదు మున్నగు దేశ భక్తులకును, వారివారి నామములతో నిలువబడుచున్న, మందిరములు, గ్రంథభాండాగారములు మున్నగు స్మృతిస్థానములు వారి వారి నివాసస్థానములయందే నిలువబడుచున్నవా? లేదు. ఇట్లుంటుండే బోధనామాత్యుని నివాసస్థల నిర్దేశమును జేయుట నా కసమ్మతమని చదువరులు దలంపవలదు. వాస్తవ చర్యలలో మనము ప్రార్థులు జరుపుచుంటిమేని, ఫలితము చేలు నప్పటికి మనవారు దానికిజేయు సాయము హుక్కియగు నను సందియము గలుగుటండేని, అప్రస్తుతములగు చర్యలపై సరింపనీయక, స్మరణచిహ్నమును, ఆంధ్రదేశములోని యొక విఖ్యాత నగరమున నిర్మించుట తగునని మీకు విన్నవించుచున్నాను. ఎల్లకాలమున, ఈ చర్యలతోనే గడచిపోవుచున్నదిగాని, ఆంధ్రప్రతికాధిపతిగారి కార్యమునకు స్థాపించిన నిధికి, వలసిన ద్రవ్యమునకు బదునాణకపాతేనియొక జేరి యుండలేదు. ఇది కార్యకూరుల లక్షణమా? వృధావివాదము లేల? కార్యసానుకూలమునకు వలసినది ధనమా. దానివలన నేర్పలుపడునని పోతన స్మృతిచిహ్నము. దానికి గావలసిన తావు నొనంగునది మన జన్మయిత్రుడు, ఆంధ్రభక్తిప్రిదానివలన ప్రయోజనము ఆంధ్రులకు. మహాపురుషులవైఖల భక్తి వెల్లడిమగుటయును, పోతనయుణమునందే కొంతదనుక మనము విమర్శింపగుటయును, అచిహ్నమును గాంచుకొనే, ప్రతివాని మనోదర్శణయినను, పోతననామము బ్రతిఫలించుచుండుటయును. కావున నక్కిణురరాని రాధాంతము లేల? ఆంధ్రభాగవతమొంతదనుక జేరుగాంచియున్నదో; అభాగము నందంతటను, పోతనస్మృతి చిహ్నముల నెప్పుడుపచ్చునని తలంపక, ఇచ్చటల బ్రతిష్ఠించవలె; కాదు; అచట నిలువవలె ననుచు వారులాడనేల? తొలునొలత మనము కార్యము కూలమునకు సమకట్టవలెగాని, ఎచటనోయిందే పుత్రికలకు వ్యాసములు బంపుచు, చక్రితకారుల మనముల జలింపజేయుచు, చర్యలలోనికి దిగుటయును, క్రయాశూరతులు వెకబిక్కి, వాక్పూరతను బ్రకటింపుటయును, యుక్తిమగు పనులుగావు. లేక లేక ఒకప్రతిష్ఠాపనమును ఆంధ్రులు చేయఁజలంచుట, దానిని స్థాపించదగు స్థలము నిశ్చయించఁ బడలేదనుచు క్రొత్తులూడుట, ఇది పరులు విన్నదప్పక నవ్వంగలరు. పోతనామాత్యున కచ్చటనైనను స్మృతిచిహ్నము స్థాపించి, ఇంకనొక మహా కవి జ్ఞాపకార్థము, వేదొకటి స్థాపించ బోవునపుడు, దానిని సరియైనతావున బ్రతిష్ఠింపవచ్చును. పోతన నివాసస్థానము విషయమున, మనము పొరబడినన, ఇది ప్రభువప్రయత్నముగావున బరిహాసమునకుఁ బాత్రముగాదు. మనశ్చిహ్నము గావలసినది పోతన స్మరణ చిహ్నము గాని అతని నివాసస్థానము గాదు.

శ్రీకవర్మగురారి పర్యటనము.

జాతీయకళాశాల.

బందరు డిశంబరు 9:—నేడుదయమున 7-30 గంటలకు శ్రీవారు సహవారముగ కలెక్టరుగారి బంగాళానండి బయలుదేరి జాతీయకళాశాలకు విచ్చేసిరి. ప్రధానోపాధ్యాయులు (పిన్సీ పాలు) లగు కే. హనుమంతరావు గారును పరిపాలకసంఘసభ్యులును శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీవారికిన్ని ప్రదేశములును చూపింపబడిన. కళాశాలలో తయార చేయబడిన చేదుడు యంత్రము పనిచేయుచుండగ శ్రీవారికి వారు చూపించిరి కళాశాలా చరిత్రను.

5.6 ఏండ్లక్రితము వ్యాపించిన స్వదేశావేశమున వా జిల్లావారు పరవశులైనప్పుడా వీరావేశమిట్లు సఫలపరిణామమై దేశావేశములను కాలానుగుణ్యమునకు నీకళాశాలవిర్వడుట కాధారమైనది. ఈదేశమున ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటు లేకుండ నెట్టి నవీనోద్యమమును తలచూపుట యసంభవమైన నాజిల్లావారి రధికోత్సాహముతో లక్షరూపాయల వరకును పోగుచేసి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల యనుపేరున దీని నేర్పరిచిరి. దీనిలో ప్రవేశ పరీక్షకరును విద్యనేర్పరును. మరియును పరిశ్రామిక విద్యులుగూడ నేర్పబడుచున్నవి. ప్రము, సివిలు యింజనీరింగు, మెకానికలు ఇంజనీరింగు, వాణిజ్య విషయములు. మున్నగు జీవవాధారాను గుణ్యములగు వృత్తులన్నియు నచట నేర్పబడుచున్నవి. పట్టణమున కతి సమీపమున 26 యకరముల భూమిని కళాశాలా సంఘము వారు సంపాదించగలిగిరి. అచట పాఠశాలా మందిరము కర్మాగారము మున్నగువానిని 30 వేల రూపాయలను వెచ్చించి కట్టించిరి. మరియు నొక పెద్దచెరువును త్రవ్వించిరి. విద్యార్థుల నివాస గృహమొకటియున, ఉపాధ్యాయుల నివాసగృహమొకటియును కట్టించిరి.

చేతిపకలన నేర్పుట.

వర్తమున మెకానికలు యింజనీరింగును అభ్యసించు వారలలో బ్రాహ్మణజాతికలుగూడ చాలమంది గలరు. వీరందరునుగూడ వేతములు, పంపులు, ఎంజినులు మొదలగువానితో పనిచేయుచుండురు. కళాశాలలో 10 మంది యుపాధ్యాయులుగలరు. వీరిలో ఎం. ఏ. లు ఇద్దరును బి. ఏ. లు ఇద్దరును తక్కినవారు ఆర్థులు గలరు. వీరందరునుగూడ మిక్కిలి తక్కువజీతములనుమాత్రమే పుచ్చుకొని అభిమానముతో పనిచేయుచున్నారు ప్రధానోపాధ్యాయులగు హనుమంతరావు గారి దీనికి సర్వస్వము నైయున్నారు. వారు కేవల ముచితముగనే పనిచేయుచు నితరులకు మహాన్నతమాదర్శకులగుచున్నారు. ఒక గొప్పసంఘమువారు దీనిని పరిపాలించుచున్నారు. ఆసంఘము 8వర్సర్ చేయబడినది ప్రస్తుతము 150 మంది విద్యార్థులున్నారు.

కళాశాలానిధి.

చందాలను విరాళములను పోగు చేయుట కనేకాంతరాయములు గలవుగాని కొందరచీత్తో గ్రామములకును పట్టణములకునుకోతలకోజులలోను కుభకార్యములు జరిగినప్పుడునుపోయి ప్రజలచ్చివంతవరకు ధనమును సమకూర్చుచున్నవారు. దానివలన కళాశాలా రక్షణము జరుగుచున్నది. జిల్లాలోని ప్రధానపురుషులందరును మాత్రమేగాక న్యాయమూర్తి నదాశివయ్య రంగు గొ. పి. యస్. శివస్వామయ్యగారు గొ. పి. యస్. శర్మగారు గంట్లవెంకట్రామయ్యగారు మున్నగు వారందరును గూడ నభిమానులుగానున్నారు. కీర్తికేసులగు వి. కృష్ణస్వామయ్యగారుగూడ చాలాభిమానులుగానుండిరి. వారికట్టి యకాలమరణమే కలుగకున్న వారికళాశాల కంఠ సహాయమైనను చేసియుండురు. ధనలోపముచే దీని కింకను కొన్ని లోటులున్నవి. తగినధనము సమకూడినచో 30 వేలరూపాయలతో కృత సాయ కళాశాలను 7 వేలరూపాయలతో చిత్రకళలకాశాలను ఏర్పరుచుటకు చిత్రకళల కళాశాల రంగులు చేయుట, శిల్పము మున్నగు వానికి ప్రాముఖ్యత నొసంగుటకును గూడ నూహింపబడుచున్నది. ప్రస్తుతము నెలకు ఉపాధ్యాయుల జీతములు రు 300 ను కర్మాగార వ్యయములు రు 350 ను అడుచున్నవి. ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారి రధికముగ ధన సహాయము చేసి యుండలేదు. బోధనా విరాళము క్రింద సాలుకు రు 400 లు ప్రత్యేకపు సాయగుల విరాళము క్రింద 2400లనుమాత్రమే ప్రభుత్వమువారి సంగియున్నారు.

సామ్యము-భేదము

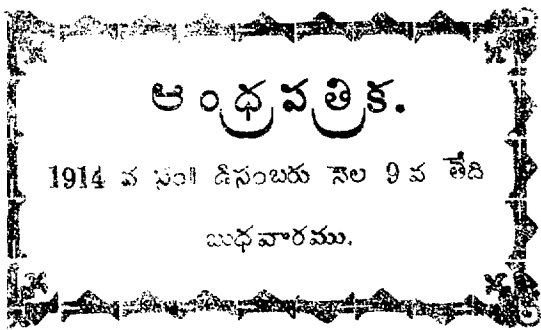
ఇంచు మించుగ నెట్టిదే విశాఖపట్టణమున నెండు బోనెప్పు పరిశ్రామిక పాఠశాలయను పేర నొకటి గలదు.

దానిని ప్రభుత్వము వారు గణించి ధన సహాయ మధికముగ చేయచున్నారు. ఆంధ్రవిద్యాభ్యాసముచేసినవారు సమస్తములగు పరివాద్రయమోటాబంధమున్న పువానినిగూడ బాగుచేయగలుగుచున్నారు. కాని అచటనొక్క జాతీవానికి మాత్రమే విద్యనేర్పబడును. బందరు జాతీయకళాశాలలో ఎటులగాక నన్ని జాతులవారికిని విద్యనేర్పబడుచున్నది గాని ఇది వరకే ప్రజలవలన ధనము చాలవరకు పోగుచేయబడినదిగాన నికముందుకావలసిన ధనమువచ్చు నవకాశముగపడదు. ధనము చేకూరుకున్న పోభివృద్ధి కవకాశములేక ఇదివరకు పెట్టుబడి పెట్టిన సామ్యుగూడ వృధయని కొంతకాలమునకు తోచగల గతిపట్టగలదు. కళాశాల యభివృద్ధినిండుటకు మారుగా నిలిచి పోవుట తటస్థింపవచ్చును గాన ప్రభుత్వమువారు దీనినిగూడ పరిశ్రామిక కళాశాలనుగా గణులించి దీనికిగూడ ధనసహాయము చేయకున్నచో గర్వంతరముగపడుటలేదు. కాని ప్రభుత్వమువారుట్లు దీనికవలంబన మొసంగినచో నిదియొకగొప్ప పరిశ్రామికస్థాన మగుటయేగాక యంతరసర్కారులలోని యువజనుల క్యంతోపకారమై తనరగలదు. ప్రభుత్వము వారు సర్కారులలోని ప్రజలకృతజ్ఞత కెంతయును పాత్రులుగాగలరు. కళాశాలను విడిచి పోవుటకు ముందు శ్రీ వాట్లు గ్రంథస్థముగావించిరి. “ఈ జాతీయ కళాశాలను చూచి వారి యాశయములను కొంతవరకు గ్రహింపగలుగుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. ఆ యేటి కాయేడది యభివృద్ధినించుచున్నది. క్రమముగ నది నిర్మాతల యభిప్రాయము కనుగుణముగ వర్ధిల్లును గాక, యని కోరుచున్నానని శ్రీవారు వ్రాసిరి. పిమ్మట దారి కిరుడక్కల బారులు దీరి నిలిచియున్న బారులు జయజయధ్వానములొనర్చుచుండ శ్రీవారు వెదలిచనిరి.

అనంతరము శ్రీవారు పరివారసమేతము, జలవసతికై నూతనముగ నేర్పడనుండుపనులు జరిగింపబడు స్థలమునకు వెళ్లిరి. అస్థలము దేశీయకళాశాలకు సుమా నొకమైలుమారుమున నున్నది. అచ్చట ఎన్నికూర్చిటివుంజియరు లూకానోగారును, సుబ్బివిజనల్ ఆఫీసురు రామయ్యగారును శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. అచ్చట తర్కాలమునకు నిర్విఘటనయొకపందిరిలో శ్రీవారు విడిసియుండ, వారికి ఆపనల ప్లానులుగనైరలు చూపబడి, విశదపరచబడినవి. మచిలీపట్టణములోని యేర్పాటు లిందుమించు ఏలూరులోని యేర్పాటుల ననుసరించియుండును. ఇప్పుడు 4.71లక్షలరూపాయలె యీపనులకు దయచేయబడి యున్నవి. తొలుత నేర్పరచుకొనిన స్క్రీనుంతయు నెరవేరుటకు రూరమి 7.25లక్షలు ఖర్చుకావలసి యుండును. ఇంత హెచ్చుమొత్తము నియ్యక యీ మొత్తమునం దైదింట నాలుగుపాళ్లుమాత్రమే దొరతనమువారు దయచేసిరి. పనులు కొన్నిమాత్రమే నెఱవేర్పబడును. ఇందువలన కొన్నిప్రాంతము లందు జనులకుమాత్రమే సౌకర్యము లేర్పనున. ఇట్టి సందర్భమున తక్కినవారి కష్టములు మఱింత తీక్షణముగ కాన్పించునని కొందరభిప్రాయ మొసగుచున్నారు. ఆప్రదేశమునందన్నిటిని తిలకించి శ్రీవారు కొన్నివిషయములను గుఱించి ప్రశ్నలడిగి వానివారసి, యచ్చటినుండి మునిసిపల్ ఆస్పత్రికి వెళ్లిరి ముని సిపలుచేర్చెక్కగారచట శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగి, ఆస్పత్రికడ వణకపిలుచుకొని వెళ్లి మాపిరి. ఈతరున వైస్థాపనములనన్నింటిని తిలకించి శ్రీవారు 9-30 గంటలకు కలెక్టరుగారి బంగళాకు మరల దయచేసిరి. దాంయంచు ప్రజలు గుంపులుగూడి, శ్రీవారిని దర్శించి, యానందభరితులై వారి నభినందించిరి. ఆరోజుననే ఉత్తరవల్లూరుజమిందారు, ఎక్. మొయిడక్, చల్లపల్లి కుమారరాజు, వి. నుబ్బారావు, పల్లిప్రాసిక్యూటరుగల ఎన్. హనుమంతరావు, వి. నరసింహం, మునగాల జమిందారు గారులు శ్రీవారిని ఆబంగళాలో దర్శనముచేసి కొనిరి.

కలెక్టరుగారి విందు.

ఆసాయంకాలము కలెక్టరుగారింటిలో శ్రీవారిగౌరవార్థము విందు జరిగెను. ఆంధ్రులకు ఘనములనేరము, దయచేసి యుండిరి. ట్యూరింగుదొరసానిగారు అతిథులను స్వాగతాది మర్యాదలతో సమూహించుచుండెను. కలెక్టరుగారి 5 గంటలకు దయచేసిరి. ఉపాహారము లయ్యున్నప్పుడు హిందువులకు వారి జాతిమతము యిసీరు పుత్రికలందఱు నటుల తగిన యేర్పాటులుచేయబ. కలెక్టరు ట్యూరింగుగారు క్రిగ్—మార్నింగు చేయించిరి. శ్రీవారును వారిలో నొకా నెలియకేముచు సంభాషించిరి. ఈవిందు సందర్భమున వై. జ్యోతునేక దు రప్పింపబడియుండెను. ఆవ్యాంసాధ్యక్షులు 2/3 వం అతిథిశ్రేణుల నానందపరచినది. పిమ్మట చెప్పుచున్నా రేడిలు, హైందవాంగనలుగూడ

ఆంధ్రవత్తిక.

1914 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 9 వ తేది

బుధవారము.

స్థానిక స్వపరిపాలన.

సర్వేంద్రియా పరపత్వసంఘమువా రిటీవల సీనగరమునకు వచ్చి విషయములు విమర్శించు నప్పుడు వారియెదుట స్థూల కలెక్టరుగారు దివాణాబహదూరు ఆర్. రామచంద్ర రావుగారు సాక్ష్యమిచ్చుటలో పరపతి సంఘముల కార్యక్రమమునందు కలెక్టరులు జోక్యము పుచ్చుకొనరాదని యభిప్రాయ పడుచు దానికి కారణము లిచ్చుటలో నొక కొన్ని విషయములను అడ్డుదా పరములులేక చెప్పినారు. ఈ కలెక్టరులలో నెవ్వరి కిని పరపతియన నేమో తెలియదట! వారు జోక్యము కలుగజేసికొనినయెడల పరపతిసంఘములకు కూడ జిల్లాబోర్డులగతి పట్టి అక్కడను కలెక్టరు గారి సమ్మతియే మాసమ్మతి యని చేతులెత్తుట తప్పదట! కలెక్టరుగారు పరపతి శాఖాధికారి గాను నుండి కనిపించి యనుభవము నందిన వీరి వాక్యముల సత్యములని యెవ్వరనగలరు? వీరు జిల్లా బోర్డులనుగురించి చెప్పిన మాటలు శ్రేష్ఠించినయన్నిటి కంటె క్కవగ ప్రభుత్వమువారు గమనింప వలసి యున్నారు. ఇందావంతయైన నతిశయోక్తి లేదు. జిల్లాబోర్డులలోచేరు సభ్యుల వేషభాషలను ఆచార వ్యవహారములను జక్కగా నెరుంగనేరని పాశ్చాత్యాధికారుల కొకవేళ రామచంద్రరావు గారికి వలె సంపూర్ణముగ సత్యము తెలియక పోవచ్చును. అందువలన జిల్లాబోర్డులలో నేదో జీవము కలదనియు తాము ప్రజలకు స్వపరిపాలన నేర్పుచున్నామనియు వారు ప్రమోదపవచ్చును. కొందరు అజ్ఞానము వలనను కొందరెల్లను తమవిమర్శ నకుగువారు లేరను విసుగువలనను నిప్పుడు రామచంద్రరావుగారి వర్ణనకు జిల్లాబోర్డు సభ్యులు సరిపోవుచున్నారు. తగిన సంస్కారములు సత్వరముగా నొనర్చిననే తప్ప నిజమైన స్థానిక స్వపరిపాలనము ఈ దేశమున సాధ్యముకాదు. తాలూకా బోర్డులకు సహకారాధ్యక్షుల నిచ్చుటచేతను, జిల్లా బోర్డున కుపాధ్యక్షులను అనధికారులను నియమించుటచేతను నేలాటి లోపములును రాలేదనుట ఆంధ్రదేశము పరకౌనను నిర్ణయ మయి యున్నది. కృష్ణజిల్లాలో రెండు తాలూకాలకు నధ్యక్షులు అనధికారులు. అందులో నొక్కరు నిర్వచితులు. కృష్ణ జిల్లా బోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు అనధికారి. వీరందరును తమతమకార్య భారమును సంతృప్తికరముగా నిర్వహించినారని గవర్నరుగారే నుడివి యున్నారు. జిల్లాబోర్డుల రిపోర్టుల పయిని విమర్శలలో జూచినను నెచ్చుట చ్చట ననధికారులున్నారో అచ్చటచ్చట నంతయు సంతృప్తియే కానవచ్చుచున్నది. రామచంద్రరావు గారి వాక్యమును బట్టి చూచినను అనధికారుల సంఖ్య ఎం. పి. గారిని గూర్చి కార్యక్రమముచే నగు అమృతరావుగారు చూచినను స్వపరిపాలనములో నుపయోగపడని తములను బట్టి చూచినను పలుకుటలు తోచు. తములను బట్టి చూచినను తాబట్టునకు ప్రాముఖ్యతగల పునాదుల నాలో తో చేరిన విభిన్నభాష సంఘములలో నధికారుల పని శాసనములను తుదకు నామమాత్రము కెండుభాషలు కలవు. 2 కానవచ్చుచున్నది. పెం కావ్యములను ప్రాయుడినవిలో ప్రసంగించిన విష భాషలనుగూర్చి చెప్పుచున్నది.

లు 12 వ శతాబ్దమున ప్రారంభమై,

యముకూడ వారికి ప్రజలలోను ప్రజాప్రతినిధులలోను గల విశ్వాసము వెల్లడించుచు నున్నది. జిల్లాబోర్డువా రిది వరకు నైచికొని యుండు రయిత్వశాఖ మిక్కిలి ఫలవంతముయిండుటయు వారు క్రొత్తశాఖల నజేయించుచుండుటయు వాకొని గవర్నరుగారు జిల్లాబోర్డు వారు కావలసిన మూలధనము స్థానికముగా ప్రజల నుండి అప్పులమూలమున సంపాదించ వచ్చునని సూచించిరి. లక్షలకొలది ద్రవ్యమును ప్రోగుచేయ సిద్ధపడు ప్రజలు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యముల నడుగ గలరనుట వారెగురుదురు. ఇట్లుండియు బందరు తాలూకా సంఘమునకు నిర్వచితాధ్యక్షు నియ్యవలసి నదని వేడగా గవర్నరుగారు ఇంకను చూడవలసి యున్నదని స్ఫురింప జేయు వాక్యము పలుకుట అంత సంతృప్తికరముగాదు. అయిననువారు ముందునకు సమయము వచ్చినప్పు డి విషయమును హృదయ పూర్వకముగా నాలోచింతురని తెలియుటకు సంతసింపవలసియున్నది. కాని స్థానిక స్వపరిపాలన నిజముగా ఫలవంతము కావలయుననిన యెడల అధ్యక్షులు సాధ్యముల విషయముననే కాక సభ్యుల విషయమునను కొన్ని సంస్కారములు తప్పక జరుగవలసి యున్నవి. ప్రభుత్వాధికారుల వలన నియమితులగు వారిలో విశేషముగ విజ్ఞాన వంతులుండుట తటస్థింపదు. ఏలయనగా ప్రభుత్వాధికారులలో ననేకులకు విద్యావంతులైన నొక విధముగ చిత్తవికారము, ఈదేశ దురదృష్టముచేత గాబోలును, పొడ నూ పి యున్నది. ఈబోర్డులకు నిర్వచితులగు విద్యా వంతులకు సందర్భములు పొసగినచోట కొంతవ్యతిరేక కక్షగానుండగలవా రుండవలెనను నభిలాషకూడ కొంద రధికారులలో కలదనుట కల్ల కానేరదు. ఇదియు బోర్డులలోనికి విజ్ఞానము విశేషముగా లేనివారినే కొనితెచ్చుచున్నది. ఇంతియకాక కొన్నిసూత్రముల ననుసరించి ప్రభుత్వాధికారుల నొకరులగు కరణము మునసబు లాదిగాగలవారు సయితము నిర్వచనమునకు నిలిచి తమవలకుబడి నుపయోగించుకొని బోర్డులలో దూరుచున్నారు. కరణము మునసబులలో కొందరు విజ్ఞానవంతులున్నారనుట నిజమేయైనను కొన్ని జిల్లాలలో మృగమునకైన ననేకులు పరిమితజ్ఞానము కలవారని చెప్పకతీరదు. ఇది విజ్ఞానవిషయమునకు సంబంధించినది. విజ్ఞానము ననుసరించితే ప్రభుత్వాధికారులకు వృత్తిరేకముగా పలుకవలసినవచ్చినపట్ల న్యాయ మవలంబించు శక్తియు నుండగలదు. అనేక లీశక్తిలేనివారగుట చేత నిర్వచితులే యైన ప్రజాప్రతినిధులు గూడ కొంతకాలము పెనగలూడజూచినను తుదకు మిన్నకుండువా రగుచున్నారు. ఇది కారణము గనే విద్యావంతులనేకులు నిర్వచనమును గూడ నాసజేమకున్నారు. స్వపరిపాలన గోరు వారిల్లుచేతు చేయరాదనుట నిజమేయైనను వారి యుపేక్ష క్షితికారణముకటి యేర్పడుట మాత్రము విచారణీయము. కావున ప్రభుత్వమువారిన్ని విషయముల నాలోచించి తమనొకరులను నిర్వచనమునకు నిలువకుండ జేయుటచేతను తాము నియమించు సభ్యులు తగినంత విద్యావంతులుగ నుండుటకు దగిన నిబంధనల నొనర్చుటచేతను అనధికార సభ్యత్వము నెక్కువచేయుటచేతను స్థానిక స్వపరిపాలనమును బలవంతముచేయుదురుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.

మనగవర్నరు పెంట్లాడుప్రభువుగారు నిన్నటి దినము పగలు పదునెకండుగంటలకు బందరుజాతీయ కళాశాలకు పిదయముచేసి యచ్చటివారికి తమ

దర్శనభాగ్యము నొసంగిరి. కళాశాలాధ్యక్షులును సుప్రసిద్ధాంధులును నగు మ.రా.శ్రీ.కోపల్లె హనుమంతరావుగారు గవర్నరుగారికి కళాశాలనంతయు జూపి యచ్చటికార్యక్రమమును తెలియజేసిరి. పెంట్లాడుప్రభువుగారుతామావిద్యాలయమునచూచుట సంభవించినందులకు నంతసించు చున్నామనియు తమకంటాసక్తి కలిగినదనియు ఆవిద్యాలయధారి ములను గురించియు పద్ధతులను గురించియు కొంత తామెరిగికొన గలిగినందులకును నా యాలయము దిన దిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్నదని విచుటకును తామానంది చితిమనియు నభిప్రాయమొసంగిరి. కళాశాలాభివృద్ధికి నుదారహృదయాలై తోడ్పడినవారి యుద్దేశ్యములుసంపూర్ణముగా ఫలించునుగాకయని దీవనగూడ నిచ్చిరి. జాతీయకళాశాల చరిత్రమున నిదియొక సుదీపముగా గణింపబడవలయుననుటలో సందేహములేదు. ప్రభుత్వమువా రిటీవల నీ ప్రతిష్ఠాపనకుజేసిన సాయమునుగురించి కొన్ని దినముల క్రిందట వ్రాసితిమి. అది బహు స్వల్పమనుటగూడ మా చదువరులు గ్రహించియుండుదురు. అయినను ఇప్పటి యుదారప్రభువర్ధునిదర్శనము ముందునకు ఫలప్రదముకాకపోదు. గవర్నరుగారు స్వయముగ జూచి కళాశాలకు మేలుకొరెనపిదప కళాశాలను గురించి ప్రజలకు నవినోత్సాహము జనింపకుండదు. దీని నుపయోగించుకొని నాయకులు ఈ యాలయమును వృద్ధిపరచుటకును సాధ్యమైనయెడల దీనికి శాఖల నిర్మించుటకును ప్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాము. కాలమొనగూడిన ప్రభుత్వము వారును తోడగురురులకు పెంట్లాడుప్రభు దగ్గ నమే సాక్ష్యము.

ఆగస్టు నెలలో జిల్లాబోర్డుల క్రింది గ్రామములలో 119408 మంది జన్మించిరి. 85614 మంది మృతి నొందిరి. మ్యూనిసిపాలిటీగల పట్టణములలో 8549 మంది జననమొందిరి. 8186 మంది మరణించిరి. జిల్లాబోర్డులలో 60666 గురు మగ బిడ్డలును 58742 మంది ఆడపిల్లలును మ్యూనిసిపాలిటీలలో 4344 గురు మగబిడ్డలును 4205 గురు ఆడపిల్లలును జన్మించిరి. జిల్లాబోర్డులలో 43187 రు పురుషులును 42427 గురు స్త్రీలును మ్యూనిసిపాలిటీలలో 4084 రు పురుషులును 4102 స్త్రీలును మృతినొందిరి. మ్యూనిసిపాలిటీలలో చిన్నపిల్లల మరణములు జూలై నెలలోకన్న హెచ్చినవి కలరా వలన మరణములు జూలై నెలకన్న హెచ్చినవి ఆదోని పట్టణమునను కర్నూలు జిల్లాలోను హెచ్చుమంది మృతినొందిరి. కారణమారయబడుచున్నది. గోదావరి కృష్ణాకడప బళ్లారి జిల్లాలలో గూడ నీవ్యాధి హెచ్చుగా నుండెను. ప్రత్యేక నివారణ సంఘ మొకటి కర్నూలు జిల్లాలోను మరి యొకటి కృష్ణా జిల్లాలోను పనిచేసి యుండెను. మరియొకసంఘము నేర్పరుచుటకు ప్రవీణులు దొరకరయిరి. మహాచక్రము వలన మరణములు జూలయి నెలకన్న తగ్గినవిగాని కర్నూలులోను రాజమహేంద్ర వరమునను మాత్రము హెచ్చుగా నుండెను పేగువలన మరణములు, మ్యూనిసిపాలిటీలో కొద్దిగా హెచ్చినవి. జిల్లా బోర్డులలో తగ్గినవి. బళ్లారి ఉత్తరా రాష్ట్రాదు చిత్తూరు కోయంబూరు దక్షిణ కన్నడము జిల్లాలలోను బళ్లారి, తిరుపతి, మంగుళూరు పట్టణములలోను, స్లేగుకనబడినది. బళ్లారి పట్టణమునను జిల్లాలోను గూడ హెచ్చుగానుండెను. జ్వరములవలన మరణములు హెచ్చినవి. విశాఖ పట్టణము జిల్లాలోను నందియాలు పట్టణమునను హెచ్చుమంది మృతినొందిరి. కర్నూలు గంజాము గుంటూరు గోదావరి జిల్లాలలోను, ఎలూరు, విజయనగరము, పల్నాకిమిడి, గుంటూరు పట్టణములలోను మరణములు తగ్గినవి.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సు-బెల్జియములు.

శ్రీ రాజుగారు ఫ్రాన్సునకు పోవుట.

లండను డిసెంబరు 7:—శ్రీ రాజుగారు బెల్జియము దర్శించుటకు ఫ్రాన్సునకు బోయినపుడు పారమధినియు తడవెత్తలేకయుండిరి. వివిధపటాలములను జూచుచు, పరిశీలింపుచు, వారితో ప్రసంగించుచు, పతకముల బంచి పెట్టుచు, యుద్ధమునందు పాల్గొనెట్లు పనిచేయునో శ్రీ వారు చూచుచు నీవారము దినములను గడపిరి. కాలమానస్థితి బాగుండలేదు. కాన నొడలినిండ బురదయున్నట్టి దైనిబలు శ్రీ రాజుగారికి మనఃపూర్వకముగ స్వాగతముసంగిరి. ప్రారంభమున యంగలవారమునాడు హైందవ దైనికులను దర్శించిరి. అప్పుడు నేనానాయకుడుగారు హైందవ సంసానాధిపతులను, హైకోర్టుగియులను శ్రీవారికి కౌతుకకేసిరి. చుట్టూన్న శ్రీ రాజుగారు యం. పాయింకేరుగారును, యం. వివియానిగారును, జనరల్ బాగ్రెగానును గలసికెట్టిరి. తిరిగివచ్చిన తరువాత శ్రీవారు జనరల్ బాగ్రెగారికి బి. సి. డి. యను బిరుదాని నొసంగిరి.

బుధవారమునాడు 70 మైళ్ళు దూరమిచ్చిరి. మాడక ఆరమీకోరు యొక్క హెడ్డుకావ్యర్థును దర్శించిరి. పురలివచ్చిన తరువాత శ్రీవారు జనరల్ ఫ్రాగారికి బి. సి. డి. అను బిరుదమును 1 గురు ప్రెంచివారి నేనానాయకులకు బి. సి. యం. జి. అను బిరుదములను నొసంగిరి.

గురువారమునాడు బయలుదేరుటకు ముందు శ్రీవారు ఫీట్టువార్డులో సర్ జాక్ ఫ్రెంచిగారికి ఆర్డర్ ఆఫ్ మెరిట్ నొసంగిరి. రెండవ ఆరమీకోరు హెడ్డుకావ్యర్థునందు ఫలాహారముజేసినపై శ్రీవారు రణరంగమంతయు కనబడునంత యెత్తుగానున్న యొకప్రదేశమునకు విచ్చేసిరి. ఆప్రదేశమునుండి లిటినుండి రూబేరకును ఆపై ఇరెనువరకును జూడనయ్యెను. ఇరెనునందు ధ్వంసముగావింపబడిన కౌతుకులు, దేవాలయము గొప్పప్రముగ గాననగుచుండెను. జర్మనీవారి హావిట్టునుండి విడిదడిన బాంబులు పట్టణముపైబడి శ్రేణుచుండ శ్రీవారు చూచిరి. సమీపమునందలి యొకశిఖరమునుండియు శ్రేణుచుండిన బాంబులు వచ్చుచుండెను. ఫిరంగిగర్జితము లొకేతరన విననయ్యెను.

ణములలోను, గూడ జర్మనులు విశేషముగ నుండెను. గ్రహణి అరకవ్యాధులవలన మరణములు జల్లాలలోతగ్గినవి పట్టణములలో హెచ్చినవి. తలచ్చేరి ఈకోడు పట్టణముల యందును చెన్నపురి నెలగిరి జల్లాలలోను హెచ్చుచుంది చనిపోయిరి. శ్వాసకోశవ్యాధులు గూడ హెచ్చినవి. చెన్నపురి జల్లాలలోను తలచ్చేరి కూడా పట్టణములందును హెచ్చుచుంది మరణించిరి.

మధ్యరంగమున జర్మనులు న్యూ పోర్టునకు తూర్పునందు ఊన్సుపనర్కు అనుస్థానమును ముట్టించినారు. ఇది క్రొత్తముట్టకై. క్రొత్తపథము. ప్రాతపరుసలలో మిత్రమండలివారే యనుకూలము లందుచున్నారు. తూర్పున పోలండులో రుష్యావారు లోన్సుపట్టణమును వదలివేసినట్లు తెలియుచున్నది. కాని క్రాకోను ముట్టించినట్లును వినచున్నాము. తూర్పు ప్రష్యాలో యుద్ధము స్థాయి నందినట్లు నిర్ణయించ వలసియున్నది. ఇరువారుల వారు ను కడలలేకున్నారట. తుర్కీలో ఆస్కీనియాయందలి తూర్పుభాగము కొంత రుష్యావారికి స్వాధీనమైంది. వారు పట్టణమువరకును వారికి మార్గమేర్పడి యున్నది. జనవరి మూడవతేదీని మనసానూజ్య వడుమునకు విజయము కోరుచు కాంటాస్టెరియాన్సు మధ్యవార్యులు పార్టీలను పలుపుచున్నారు. గూడినము మాన్యుమందలి పర్వతజయ తత్తనుచిత్రము ప్రెస్టెనలపుట కెర్పొరులు సముంజసము హంక్స్విల్లెగల యోహాన్స్ పులగు వారు ప్రాంతమున కాలగూరు తెలుపుచున్నారు.

గూర్వక

శ్రీవారు కొండవైసుండగనే మనభరంగుల కొన్ని కాల్యుట కారంభించిరి. వెంటనే శత్రువులస్థితి శ్రీవారికి గాన నయ్యెను.

గురువారమునాడు జనరల్ హెడ్డు కావ్యర్థునందు శ్రీ వారు యుద్ధోద్యమములెల్లు పనిచేయుచుండినదియు బరిశీలించిరి. తరువాత శ్రీ వారు బెల్జియంవారి హెడ్డుకావ్యర్థునకు వెయ్యడ సముద్రప్రాంతముననున్న ఆల్బర్టు రాజుగారి గృహమున వారితో గలసి విందు వాగించిరి. తరువాత శ్రీ వారు ఆల్బర్టు రాజుగారికి గార్వరును, బెల్జియం దేశపు ముఖ్యయంత్రి యగు బ్రోక్విగారికి బి. సి. యం. జి. అను బిరుదములను నొసంగిరి.

శనివారమునాటి యుదయమున శ్రీ రాజుగారు హైందవులలో నొకనికి విక్టోరియా క్రాసును బిరుదము నొసంగిరి. తరువాత శ్రీ వారు పటముల వియారణయు డిపార్టుమెంటును ప్లయింగ్కోరు (వైమానికుల దండు)యొక్క హెడ్డు కావ్యర్థును దర్శించిరి. వైమానికులు శ్రీ వారిపై నెగురుచు నెల్లపుడు వారిని గాపాడుచుండిరి.

ఫ్రాన్సునుండి బయలుదేరుటకు పూర్వము శ్రీ రాజుగారు సిద్ధోలుగొనుచు నిట్లు చెప్పిరి వా ప్రకటన సంఘము వారు ప్రకటించిరి. రణరంగమున నుండ నా దైనికుల నేజాడగలిగినందులకు నేను సంతసింపుచున్నాను. మీరెట్టి జేవనముల నడపుచుంటిరో కొంచెము తెలిసికొన గలిగిని. నిర్దయాత్మకుడును బలంతుడునగు శత్రువుతో మీరు పోరుచున్నారీతి జూడనాకు గలిగిన యానందమును మీయందరికిని తెల్పుటకు నే నిచ్చగించుచున్నాను మీరెత్తు, సాహసము, ఓర్పు లోనగువానికి మీ యతీతపరాక్రమముతోడుగాగ మీ పూర్వికుల గౌరవము నిలిపితిరి. మీరందరను సంతోష యుత్తరై యాగోగ్యవంతులై శౌర్యరాసులై, గనుపట్టుట నాకెంతయు మనోగత మయ్యెను. మీ లోబాటు నేనుగూడ మీకప్రములందును మీజయము లందును పాలుపంచకొనలేను. కాని నేనును మీదేశవాసులును మీ యంద కమ్మకము లిగి యున్నామని నేను నచ్చుకెప్పు గలను. మీ జయభూషితులగు వరకు మీచర్యల గమనించుచుందును.

ఓర్పు డాక్టర్కుపై జర్మనీవారు ఫిరంగుల బారుజేయుట.

లండను డిసెంబరు 8:—నిన్నటిరాత్రి ప్యారిసునందు వొరతనమువారిట్లు ప్రకటించిరి. బెల్జియములో జర్మనీవారు న్యూపోర్టునకు తూర్పుననున్న ఓర్పుడాక్టర్కుపై ఫిరంగుల బారుజేసిరి.

విశ్వలీసు స్వాధీనము చేసికొనట.

మేము విశ్వలీసుగ్రామమును పూర్తిగ స్వాధీనముజేసి కొంటిమి. రుటాయ్ గూడ నాకొంది దానికి తూర్పునందినపదారి జేయుచున్నాను రూకె — పాక్ — విల్సన్ — లీ, క్లెన్సీ-ఎక్-సాంటర్నీ ప్రాంతమున మనదైనికులు ముందు నకుకెల్గిరి. తెలియజేయుటకువిశేష మేదియులేదు.

డిక్సుమూడుకు దక్షిణమున ప్రెంచివారు ముందుకుపోవుట.

లండను డిసెంబరు 8:—డిక్సుమూడుకు దక్షిణమున ప్రెంచివారు ముందుకుకెల్గిరి. రొలర్సును వారు స్వాధీనము జేసికొనవచ్చును. స్వస్థానముల బలపరుటకు మిత్రమండలి వారు కొన్ని మార్పులను జేసిరి స్థాండర్సులోని విశేషములు తెలుపుచున్నాడు.

జర్మనీవారు ముందునకురాలేరు. బ్రిటిషువారు వారి నేనాముఖమును దర్శించిరి. జర్మనీ వారు ముందుకువచ్చుట దుర్లభమని యానకుచున్నారు.

బ్రిటిషు దైనికులనెప్పుము.

లండను డిసెంబరు 7:—చనిపోయినవారు:—స్కాట్సు బ్రూక్లిన్లోని నె. యెక్. డబ్లియూ. పాకెడ్జిక్, వాల్టెర్సులోని, మేజర్. హెచ్. హెచ్. నార్మిక్, నార్మెస్ట్రూలోని నె. లె. యె. డాస్.

పసిపిక్కులో జర్మనీవారి క్రూరత్వము. వాల్టెర్జో — డిసెంబరు 8:—పిక్కు యొక్కలో అను జర్మనీ వారి సాయుధవాక కోరాలకు సమీపమున మునిగిపోయిన స్కాట్సును బ్రిటిషుదైనికులలోని నానికులను ఒడ్డునకుదెచ్చెను.

హైందవ దైనికులు చలిచేబాధపడుచుండుట.

అలహాబాదు డిసెంబరు 8:—హైందవ దైనికుల పటాలములలో నొకపటాలమునాయకుడు వారిపై హితున వత్తెగము వ్రాసెను. అయ్యది మాన్సుంగుపాన్సుపత్రికలో ప్రచురింపబడెను. అందిట్లున్నది.

చలిచే కొంకగలుపోవండునట్లు సాగములకు గాని కొనుటకు వాసలీను ప్రతిహైందవ పటాలమువారికిని గానలసి యున్నది. ధూర్గాలపాదములు వ్రేళ్లవద్ద వెడల్పుగనుండుటచే వారికనుకూలమగు పాదరక్షలు దొరకుటకష్టము. ఇంతవరకు నాపటాలములో 25గురు చలిబాధచే పడిపోయిరి. ఇతర పటాలములందరికంటె నెక్కువమంది బాధపడుచున్నారట. వెడల్పుగల మేజోర్లు, వెడల్పుయిన పాదరక్షలును వీరికి గావలసియున్నది.

నాన్యెపు బజారు.

లండను డిసెంబరు 7:—యుద్ధమునకై గౌరవనమువారపుడియ గోరిగడ. ఈయపులో 5 కోట్ల పాములు నేడు జరుగచ్చెను. ఈకారణమున నాన్యెపుబారు బలియముగనున్నది.

గోధుమలధర హెచ్చుట

గోధుమ లిండియానుండి యెగుమతి చేయుగూడ దనుటచే గోధుమల ఖరీదు 1 పిల్లింగు హెచ్చినది.

రాబర్టు ప్రభువుసమాధి.

లాహోరు డిసెంబరు 8:—రాబర్టు ప్రభువుగారు నెయింటుపాటు కెత్తీద్రులలో సమాధి చేయబడిరి — వీరి సమాధిని ప్రజలు చూడగలందులకు శనివారము మాడుగంటలు కెత్తీద్రులు తెరువబడినది. వేలకొలది జనులు ముఖ్యముగ దైనికులు తమ యుద్ధోగార్థులగు మనులను ధరించి, వచ్చి దర్శించిరి.

రుష్యా.

రుష్యను జర్మనీలయుద్ధము.

వెట్రాగ్రాడు డిసెంబరు 8:—తూర్పుప్రష్యాలోను క్షారనుతైలాలోని నేనాముఖమునందును జరిగిన యుద్ధములలోపిన్ తాత్కాలికముగ ఉభయపక్షములకును ప్రయోజనము కలుగలేదు. ఉభయదైన్యములును కంబకములను త్రవ్వకొనిబలముగ నున్నవి.

పోలండులోనియుద్ధము.

రుష్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

వెట్రాగ్రాడు డిసెంబరు 8:—నవంబరు రెండవ మూడవ వారములలో జరిగిన పోరాటములవలన సమూహక వ్యవహారములకు ఒట్టి లోడ్డుపట్టణము చాల ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. కాని లిరిగి జర్మనులు మామీద పడి యుద్ధము చేయుచు లోడ్డు, లోవిజులను ఫిరంగులుపెట్టి కొట్టుటచే యీ ప్రాముఖ్యము తగ్గినది. ఇక్కడ మాసముక వ్యవహారములను నడుచుటకు చాల నిబబ్బంది కలిగెను. మాసేనా ముఖము చాలదూరము న్యూకిందచేయవలసి వచ్చినది. ఇందునలన రాకపోకలు జరుగుట కష్టమయ్యెను. దీనిచే పట్టణమును వదలి వెళ్లితిమి. యుద్ధము జరుగరకాలములో నది సమయజేసి కొని మాసేనాను ధమును తిరిగి చక్కచేసికొంటిమని రుష్యను అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

విస్సులానానా ప్రాంతములయుద్ధము జర్మను దైనికులనెప్పుము

అలహాబాదు డిసెంబరు 8:—పయనీరు పత్రికలండను విశేషముడిట్లు రెంటినార్తను పంపుచున్నాడు:—మార్షింగు పోన్సు పత్రిక వెట్రాగ్రాడు విశేషముడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—ఇదివరకు జరిగిన యుద్ధములలోకంటె జర్మనుసేనలకు విస్సులానానా ప్రాంతముల జరిగిన యుద్ధములో చాల కష్టము కలిగినది. గోంజులోని తమదైన్యములలో 2/3 వంతులను పీను నాగ్లుకోనిట్లు యుద్ధప్రతిబింబు చెప్పుచున్నాడు.

రు. లోడ్లుపట్టణములో చాలమంది జర్మనులను కలవరపెట్టినట్లు తెలుసుకొని యిటు అటు కదలకుండా చుట్టవేసికొని రువ్వను సేవ వచ్చుటకు కొంత ఆలస్యమయినందున జర్మనులు భేదించుకొని బయటపడిరి. వీరితోనుండి జర్మనుచక్రవర్తిగారి ఓస్కారు, కోచ్ఛము అను కుమారులద్వయము విమానములలో నెక్కి తప్పించుకొని బయటపడిరి. జర్మను సేనలకంటే రువ్వను సేవలే త్వరగా వచ్చి ముందుపోగలవు. రువ్వను సైన్యమొకటిచెందుదినములలో 50 మైళ్లువడచి, శత్రువుకంటెముందు రణరంగము నకువెళ్లి వారిని వెనుకకు గొట్టివేసినది.

లోన్లు యుద్ధము.

జర్మనీ సైనికుల నష్టము.

లండను డిసెంబరు 8:—లోన్లు యుద్ధములో లక్షమంది జర్మను సైనికులు నష్టమైయుండునని బొర్నెన్ జెట్టు ప్రతిక మదింపు చేయుచున్నది. ఇక్కడ 12 నేనలు యుద్ధము చేయుచున్నది.

రువ్వను అధికారుల ప్రకటన.

లండను డిసెంబరు 8:—వెల్ట్రాగ్రాడు—ఇటీవల పోలాండులో జరిగిన యుద్ధము గురించి రువ్వను అధికారుల టిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. నవంబరు 19 వ తేదీన జర్మనులు, ఎంబెయో ల్యాగమును చాల ప్రయత్నమును చేసిపోయిం లేకు ప్రాంతముల మా సేనాముఖమును భేదించుకొని ముందుకు వెళ్లగలిగిరి. ఇట్లు మా సేనాముఖమును భేదించిన తరువాత, జర్మనులు ముందుకుపోయి, నైటకోప్, బ్రిజినీ, గోటాష్కి టుషిన్, జోగ్గ్, పట్టణములను చేరిరి. జర్మనులు తీవ్రముగా మాకు దీక్షిత సేనను ముట్టడించిరి. లోన్లు ప్రాంతమున జరిగిన యుద్ధము వలనను, పట్టణమునకు పశ్చిమముగా జరిగిన పోరాటము వలనను, మావెనుక నున్న సేనల మీద పడుదురును భయము కలిగినది. నవంబరు 20 వ తేదీకి కొంచెం—వోలియా—నాడెరు—లోన్లులోనున్న సేనాముఖముందు సిద్ధి గతులుమాకు అనుకూలముగా మారినవి. ఇక్కడ జర్మనులు కందకములను ప్రేవుకొన వలసి వచ్చెను. ఇట్లుచేయుచు మమ్మును తీవ్రముగా ముట్టడించి తెంజీయొద్ద వారిని చుట్టవేయుటకుండ చేయుటకు ప్రయత్నించిరి. నవంబరు 20 వ తేదీకి వారి ప్రయత్నములు జరుగజరగలేకపోయిరి. ఇక్కడ లక్షమంది చాల నష్టముకలిగినట్లు జర్మను అధికారులే ఒప్పుకొనిరి.

జనరల్.

స్వామి జేర్నె తెరువబడుట.

లండను—డిసెంబరు 8:—స్వామి జేర్నె తెరువబడుట.

స్వీజర్లాండు

క్రీడిక్స్ ఫెక్టరై విమానములు పడుట.

స్వీజర్లాండులో హక్కులకు భంగముగలుగుట. లండను డిసెంబరు 8:—క్రీడిక్స్ ఫెక్టరై విమానము తెగిరి బాంబులు వేసిరిని తెలిపియుంటిమి గద. ఈసందర్భమున తమ దేశములోనుండి విమానములు పోయినవి స్వీజర్లాండు ఫెడరల్ సభవారు తెలియబరచిరి. అట్టిది జరిగినచో యుత్తరువులకు కృతచేకముగను, పొరబాటువలనను జరిగియుండుననియు, జరిగినదానికి వగచుచుంటిమనియు బ్రిటిషు దౌరతనమువారు ప్రాంచి దౌరతనమువారును తెలిపిరి. ఇంతేగాక బ్రిటిషువారు తాముదెలిసినకపు వారికినాకసపుసామ్రాజ్యమున్నదని దాము ప్రికొనినటుల భావింపగూడదనియు తెలిపిరి. అందులకు పరస్పర రాష్ట్రీయనీతి ననుసరించి యాకసపు సామ్రాజ్యమునకు హక్కులు గవబడుచే నట్టి సామ్రాజ్యమును బూర్తిగా గలిగియున్నామనియు, ఇందుల కనుగుణ్యముగా తాము సైన్యమునుగూర్చిన దాదగ యుత్తరువు లాసంగబడెననియు ఫెడరల్ కాన్సిలు వారు దెప్పిరి.

చీనా

చీనావారియంత్ర

లండను జేరుట

లండను డిసెంబరు 8:—క్రొత్త గియమింపబడిన చీనా వారియంత్రమున బైయన వారు లండను జేరిరి.

స్వీడను

ఒక స్వీడను దేశపు స్త్రీమరు

మందుగనిక కొట్టుకొని మునుగుట.

వెల్ట్రాగ్రాడు డిసెంబరు 8:—ఫిన్నిష్ సముద్రతీరమున మరెవ్వర స్వీడనుదేశపు స్త్రీమరు మందుగనిక కొట్టుకొని మునిగిపోయినది. దీనిమీదనున్న 20 మంది కళానులు చనిపోయిరి.

జపాను.

జర్మనీవారి పసిఫికుసముద్రపు దీవులు.

జపానువారు ఆస్ట్రేలియాకు యియ్యదలచుట.

కలకత్తా డిసెంబరు 8:—పసిఫికుసముద్రములో జర్మనులకు శోలైనుమున్నగు దీవులున్నవి. వీనిని జపానువారు పట్టుకొనిరి. వీనిని ఆస్ట్రేలియావారికి జపానువారిచ్చివేయుటకు ఉద్దేశించు చున్నారని చెప్పుచున్నారని కలకత్తాలోని జపానురాయబారి కింతవరకును దీనివిషయమై రూఢిస్త మానము చాతేను.

అమెరికా

ముండ్లతీగెల వ్యాపారము.

అమెరికానుండి రవాణాయగుచుండుట.

అండ్రియాను డిసెంబరు 8:—యుద్ధభూములో శత్రువులనుచ్చి మీదపడకుండా నిరోధించుటకున, కందకములు మున్నగువానిని, రక్షించుటకున, ముండ్లతీగెలలో నష్టముకట్టుచుండురు. ప్రస్తుత మీ ముండ్లతీగెల చాల ఖర్చుపడుచున్నవి. ఇవి స్వల్పముగా నైరోపాలో చేయబడుచున్నవి. అందుచేత అమెరికానుండి విశేషముగా రవాణాయగుచున్నది. దీనిని తయారుచేయునిమిత్తము అమెరికాలో క్రొత్తకర్మాగారములు వెట్టబడినవి.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి దర్పము

లాహారు. డిసెంబరు 8:—సివిల్ అండు మిలిటరీ గెట్టునకట్టిని తంపినచ్చెను.

లండను డిసెంబరు 7:—పోలాండులో రువ్వ వారి నెదుర్చుట కన్పట్టిక తమ సైనికుల నందరిని బంపుటవలన పశ్చిమరంగమున జర్మనీవారు బలియముగ నున్నటుల కాబు సేయుచుండిరిని డెయిల్ గ్రాఫిక్ పత్రికా యుద్ధ విలేఖకు దఖిసాయపడుచున్నాడు.

జర్మను అధికారుల ప్రకటన.

అండ్రియాను డిసెంబరు 8:—అండ్రియానులో జర్మను అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ప్రాన్సు తెలిజియము యుద్ధరంగములలో తెలియజేయకలసిన సంగతులలేవు. తూర్పుప్రమాణలో లోడ్లుయొద్ద పట్టణమునకి వాయవ్య భాగమునను నైర్వతిభాగమునను, చాలకాలమునను యుద్ధము జరుగుచున్నది. చాల ప్రదేశములలో యుద్ధము జరుగుచుండుట వలన పర్యవసానమింకను స్వీయించుటకు నీలులేదు.

ఆస్ట్రీయా.

క్రాకోవట్టణము.

రువ్వనులు ముట్టడించి ఫిరంగులు వేయుట. లండను డిసెంబరు 8:—పోగు పట్టణములో గట్టు తెలియ జేయబడినది:—బల్గేరియా దేశస్థుడగు డిమిటెస్ గారి సేనానాయకత్వముక్రింద రువ్వను సేనలు క్రాకోవట్టణ ప్రాంతమున ఫిరంగులు ఆదివారమునాడు వెట్టి కొట్టుటకారంభించిరి.

జర్మను సేనలకు సాహాయ్యము.

క్రాకోవట్టణమునకు ఉత్తరభాగమునను జర్మను ఆస్ట్రీయా సేనలకు క్రొత్తవారు సహాయముగ వచ్చిరి. ఆస్ట్రీయా సేనలను బలపరచుటకై జర్మనులు క్రొత్త సేనలను పంపిరి.

తురుష్క స్థానము

టర్కీ రువ్వల యుద్ధము

వెల్ట్రాగ్రాడు డిసెంబరు 8:—ఆర్మీనియాలోని సాత్రావానా కాలాలను రువ్వనులు స్వాధీనముచేసికొనిరి. దీనివలన వానుకు నిరాశుటముగ వెళ్లి రువ్వనులు, ఆర్మీనియాలో విపులముగ ప్రదేశములను ఆక్రమించుకొన వచ్చును. ఆర్మీనియా తురుష్కులది.

కలకత్తా.

డాక్టరు సర్వాధికారిగారి విజ్ఞాపనము.

కలకత్తా డిసెంబరు 8:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నకు వైస్ చాన్సలరుగ డాక్టరు వి. పి. సర్వాధికారిగారు ప్రతికల కిట్టువ్రాసిరి. జనవరి 8 వ తేదీ ఆదివారము నాతన సంవత్సర ప్రధమాదిత్యవారము. కాన అనాడు మనచక్రవర్తిగారు మన సామ్రాజ్యములవారును మన మిత్రువర్తనవారును ప్రారంభించిన న్యాయసంరక్షణ కార్యము వెఱవేరు నట్లుగ్రహించుటకు, న్యాయసంరక్షణము కొరకు రణరంగమున పోరు నలుపుచున్న భూసముద్ర సేనలలోని సైనికులను రక్షించుట

కున, వీరిందరి పక్షమున గూడ భక్తిప్రపన్నతతో వైకప్రార్థన మొనర్చుట కుద్దేశించి కాంటర్బరీ యార్కు క్రైస్తవ మతాధిపతులు శ్రీచక్రవర్తిగారి యనుమతి వడసి అనాడందరిట్టి ప్రార్థనములను గలుపుటకేర్పరచిరి. ఇంగ్లాండుమతమువాదకుని రోమను కాలిలిక్కు మతమువారును గూడ సజ్జెయ్యేర్పరచిరిని తెలియుచున్నది. ఈ ప్రార్థనమున క్రైస్తవమతమునకును అంగ్లేయులకును మాత్రమే సంబంధించినదిగా నుండదగినదిగాదు. ఇదిసార్వభౌమకమగువిషయము. భక్తి ప్రపన్నతలకు భరతఖండముపుట్టి నిల్లుకాన నియతమగు దినమున నీమహాదేశమున వేలకొలదిగానున్న అన్ని హైందవుల దేవాలయముయందును మహమ్మదీయుల మసీదులలోను క్రైస్తవుల ప్రార్థనాలయములలోను వాధ్యులవిహారములలోను గూడ నిట్లు ప్రార్థనములనుజరుపుట కందరునంగీకరింతురుగానిఅందుల కొకొంతి ఏర్పాటుమాత్రమేయావశ్యకము. క్రైస్తవులు నిట్కులు మహమ్మదీయులు హిందువులుగూడ నేకకార్యాగ్రహే పోరుచున్నారు. కాన ఆ నిశ్చీతిదినమున మన కందరకును ఏకాభిలషితమగు ఫలనిధికోరకు సర్వ లోక జనకుడగు సర్వేశ్వరుని పాదపద్మముల సన్నిధానమున సాష్టాంగమొనరించి “ఓమహానుభావా! మమ్మును గ్రహింపుము. మాకు మార్గదర్శకులము. మాచే నవలంబింపబడిన న్యాయకార్యము కొనసాగింపు” మని క్రైస్తవులు నిట్కులు మహమ్మదీయులు పారసీలు, బాద్షులు, జయనులు, బ్రాహ్మసామాజీకులు, హైందవులగు మున్నగు విశ్వసోదరసంఘములన్నియునుగూడ నాసర్వేశ్వరుని ప్రార్థింపదగును. ఆమహాప్రభుని సింహాసనసమీపమున విశ్వసోదరసంఘము లై కంకర్తముగ నంపుకొనిన ప్రార్థనము ప్రతిధ్వనింపదగును. దీనివలన రాజధానియందంతటను గలుగు నైతికఫలితము ఆపారముగనుండును. కాన భరతఖండమందలి వివిధమతముల నాయకు లిందుల కంగీకరింతురేని దీనిని కొనసాగింప ప్రయత్నింపవలెనని కోరుచున్నాను.

శత్రువర్తనములో చేరి

హిందూ దేశమందున్న విదేశీయులు.

హిందూ దేశమునందు న్యాయపరమచేయుచున్న విరోధి వర్తక సంఘములనుగూర్చియు శత్రుజనులనుగూర్చియు నిండి యా ప్రభుత్వమందలి దేశీయవిషయ పిఠాగణ శాఖవారికి కలకత్తా యూరోపియనుసంఘమువారు మరలనిటులవిన్నవించిరి. శాత్రువాద్యుల సంగతులనుగూర్చిన ప్రభుత్వమువారి యుత్తరవులకు మేమెంతయును సంతసించితిమిగాని శత్రుజనుల దేశమునయేభేద్యగ మెలంగుచుండు విషయ మాయుత్తరవులవలన నేమియు నిరోధింపబడినట్లుగపడదు. సుయుక్తవరగణాలలోని మా శాఖవారచటి స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కంపెనీ విజ్ఞాపనమును గమనింప గోచెదము. “కాకా పూరులోను, అలహాబాదులోను మరి యితరస్థలములలోనుగూడవిరోధివర్తక సంఘములు కలవు. అమా యకులగు దేశీయవర్తకులు వారిని కలియుట తటస్థించినప్పుడే, విషయ ప్రశ్నల కవకాశే వేర్పడుచుండును. కాననట్టివిదేశీ విరోధివర్తకులకట్టి స్వతంత్రములు యభేద్యముగా నొసంగుట ప్రమాదకరమనిపించుచున్నాము.” అని శాఖాసంఘమువారు వ్రాసియుండిరి. కాన నీ విషయమున నట్టి విరోధులలో నెవ్వరేని గూఢచర్యలను జరుపుట మున్నగు ద్రోహకార్యము లా నర్చినట్లుగపడినచో వానిని వెల్లడించుటకొక యుపసంఘము నీ సంఘమువారేచ్చిరి.

కలకత్తా వైజ్ఞానికర్షు

కలకత్తా డిసెంబరు 8:—యుద్ధము పొసగినతరువాత జర్మనీవారి రాష్ట్రముపై అనుష్ఠింపబడు కొలంబోకు ఆవల పట్టుకొనబడినది. ఎవరెవరివరకులు వారివారికియిచ్చించు నిమిత్తము దీనిమీదనున్న సరకులు కలకత్తాకు తీసికొనిరాబడినవి. తమవరకులను యిచ్చివరలసినదని చాటుచు దరఖాస్తులు చేసిరి వీనిని నేడు ముఖ్యన్యాయాధిపతిగారు విచారించిరి. హరిసింగు మహాలు చంద, క్రాస్ మను, కంసెనీ, గ్లాడుస్టు అయిలికం వెనీవారి సరకులు మాత్రము వారివారికి నేడు యిచ్చించి వేయబడెను.

ఇండియను మెడికలు షాఖ.

కలకత్తా డిసెంబరు 8:—ఇండియను మెడికలు షాఖలో డాక్టరు ఎం. డి. డి. ఎ. బి. ఎస్. గారికి లెఫ్టినెంటు పదవియొసంగబడినది బంగాళా వైద్య సంఘమున కుండు లగు డాక్టరు సర్వాధికారిగారికి తంపినమాచారది. డి. డి. డి. 15-వ తేదీలోపుగ పరిలోచేరితిమి పూర్వ షాఖాలోను, శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారికి తెలియజేయబడినది. వీరు డి. డి. డి. 15-వ తేదీలోపుగ పరిలోచేరితిమి పూర్వ షాఖాలోను, శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారికి తెలియజేయబడినది. వీరు డి. డి. డి. 15-వ తేదీలోపుగ పరిలోచేరితిమి పూర్వ షాఖాలోను, శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగారికి తెలియజేయబడినది.

ఇగడియను టీసెన్సుకమిటీ.

కలకత్తా డిసెంబరు 8 :— బ్రిటిషువేలలకు వెలపల నుండిన మిక్రయగవలి వారి మిలిటరీ వైద్యశాలలో నుపకాగించుటకు తేజావరువారి సహాయముచేయుటకు ఇండియను టీసెన్సుకమిటీవారు హామియమన్నారు. హిందూదేశపు పై వికాగికారితో నీసంబంధమున వైసంఘమువారు ఉత్తర ప్రభుత్వతరములను జరుపుచున్నారు.

బొంబాయి

బొంబాయి శాసన నిర్మాణసభ.

బొంబాయి. డిసెంబరు 8:— నేటి మధ్యాహ్నం మీ సభ సమావేశమైనది; శ్రీ గవర్నరుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. వెల్లెండ్లను ప్రభిగారుగూడ విచ్చేసిరి. స్థానిక విషయములను గూర్చి 100 ప్రశ్నలు వేయబడినవి.

రాజభక్తినిగూర్చిత్రికము.

ప్రభుత్వము వారవలంబించిన సంగ్రామమునకు గల కారణము సమున్నతము. మేమెల్ల వారమును ప్రభుత్వసేన సేయుటకు సిద్ధముగానున్నాము. రాజభక్తి భరితులమై యున్నామను తీర్మానమును గౌ. మాన్వీరభియద్దీను అవమాదుగారు ప్రతిపాదించిరి. సర్. చిన్నాభాయి మాధవ లాల్. ఐ. కే. మిస్ట్రీజీభాయి సర్. ఫిరోజీషా మెహతా మున్నగు సభ్యులు వానినిగూర్చి ప్రసంగించిరి. అంగ్లేయు ప్రభుత్వమువారు యుద్ధమున గల్పించుకొనుట న్యాయమేమని సర్. ఫిరోజీషా మెహతాగారనిరి. మానవ ప్రపంచమున వాగకతము అంగ్ల సామ్రాజ్యమును సురక్షించుటకు యుద్ధమునకు దిగక వీలులేదని నుడువుచు వెల్లెండ్లనుప్రభు దంపతులను మెహతాగారు వినుతించిరి. ఇట్టి తరుణమున శ్రీవెల్లెండ్లను ప్రభువరుసతోలు గావనీలిజుడు పాలకుడుగా నుండుట మన యద్భుతమునీ ఆయన నుడివెరి.

శ్రీ గవర్నరుగారి యుపన్యాసము.

శ్రీ గవర్నరుగారి యుపన్యాసము. శ్రీ గవర్నరుగారు తమ గౌరవ ప్రకటనలను ఆధికారులు తమకు సహకారులుగా కున్న తాము చేయునదేదియును లేనే లేదనియును యుపబడికలు భగ్గుము కాకుండుటకును చిన్న స్వతంత్రరాజ్యములు నిర్భీతిగనుండుటకును ఇన్ని యాపదలను తెచ్చివెట్టిన జగ్గీసాంగ్రామిక శక్తినిసంపదేయుటకును పోరుచున్నామనియును శ్రీవారునుడివెరి. ఇందువిషయమై దేశములో నింకను క్రజలకు నిజస్థితిసరిగా తెలియక కొన్నికొన్ని చోట్ల దురభిప్రాయములు కలిగియున్నవని నేనువినుటకు చాల చింతింపచున్నాను. కాన యుద్ధకారణమును ప్రజలకు స్పష్టముగా తెలిగించి అట్టి దురభిప్రాయములను తొలగింపవలయునని నేను మిమ్ములందరిని కోరుచున్నాను. అందులకు మీకుగల పలుకుబడినంతను మీరు వినియోగింపవలెనని కోరుచున్నాను. బొంబాయి రాజధానియందును హిందూదేశమునందును గల ప్రజల రాజభక్తినిగూర్చి మాకన్నడు నెట్టి సంజ్ఞమును గలిగి యుండలేదు. భారతీయుల రాజభక్తి మాటల తేటగాక క్రియా ప్రావీణ్యముగూడ నని యిప్పుడు మరిత వాగుగా ధృవపడినది. అని శ్రీవారు నుడివెరి. యుద్ధమువలన వార్షిక వ్యయభక్తు కలిగిన వస్తువునుగూర్చియు టర్కీయుద్ధము వారంభించుటకు గూర్చియు మహమ్మదీయుల రాజభక్తిని గూర్చియు శ్రీవారు నుడివెరి. జర్మనులు బెలిజములోని మతి సంబంధమును కట్టడముల నన్నిటినిగూడ నాశనముచేసిరి. స్వయంతయు క్రైస్తవ మతముచే వారు పాటించు కుండుటచే నవసరము తటస్థించినచో వారి తరము తమల నెంత మాత్రమును పాటించనేపాటించరని వారి దారుణచర్యల వలన స్పష్టమయినది. ఈయుద్ధము వలన పెక్కు గృహములు సం తాప సదనములు కాగలవనుట నిశ్చయము. కాని చివరకు న్యాయైక శీలురమై సంగ్రామమునకు దిగిన మాకు సంగ్రామాధిపతియగు సర్వేశ్వరుడు విజయమొసంగకమాడడు. హిందూదేశీయులు మహాన్నత కార్యముల నొనరించుచున్నారని సామ్రాజ్యమునకు మేరువ పోవుతమవలె భరతఖండము పాపరూపియ్యగు దని విదేశీయులందరును గ్రహింపగలుగుటచే మనము చాల నుపసంగించుచున్నాము. అని శ్రీవారు నుడివెరి. అతివాద మామోడింపబడిన యనంతరము బొంబాయిపట్టణనిర్మాణశాసనముగూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారంపిన రిపోర్టును కంఠంపారి చదివి నర్చింపవారంభించిరి.

లాహోరు

మహమ్మదీయ విద్యాసభ.

లాహోరు డిసెంబరు 8:— భాకల్పురము సంస్థానపు రీజన్సీకాన్సిలుకు అధ్యక్షులుగనున్న ఖాన్ బహద్దరుహాజీ కాహివాఖా సి. ఐ. ఇ. గారునావుల పిండిలోజనున్న యావచ్చారత మహమ్మదీయ విద్యాసభకు అధ్యక్షులుగ నెన్న కొనబడిరి.

బంగాళములోని ఇరిగేషనుశాఖ

లాహోరు డిసెంబరు 8:— బంగాళములోని ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటులో కార్యదర్శిగ కర్నలుతోలే డిల్లాట్టి సెరుగార్లీ స్థానమున, నూపరిం టెండెంటు ఇంజనీరుకాలేగారు, పనిచేయుదురనియు, కాలనీలనుండి రణంగమునకు పంపబడు సేనలలోనిఇంజనీరులకు కర్నలుతోలేగారు నాయకులుగ నియమింపబడిరనియు నివిలుఅందు మిలిటరీకెట్రీబుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

అలహాబాదు.

రైలువేర్యు-మాపు జమాఖర్చులు

విచారణసంఘము యేర్పాటుచేయబడుట. అలహాబాదు డిసెంబరు 8:— రైలువేర్యు-మాపు జమాఖర్చులను విచారించు నిమిత్తము ఫి నాన్సు డిపార్టుమెంటులోని కొందరు ఒక కమిటీగా యేర్పాటు చేయబడిరి. ఫి నాన్సు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన ట్రామి న్సుగారు అధ్యక్షులుగను, రయలుజే అకౌంటెంటు మత్తురు గారిసంఘములో సభ్యులుగ నున్నారు. వీరు రయలుజే స్థానముల కన్నిటికి వెళ్లి విచారించుదురు. రయిల్వే, జమాఖర్చులకు తనికీచేయుచుండు ముఖ్యాధికారియు, రయిలుబండ్లను నిర్మించు శాఖకు ప్రతినిధిగనుండువారును కలసి సాక్ష్యమిచ్చుచుండురు.

కొలంబో

ఎన్ఫోర్స్, సిడ్నీ యుద్ధనావలు.

వెబ్బులతినిన కళానులకు నయమగుట. కొలంబో డిసెంబరు 8:— ఎన్ఫోర్స్ సిడ్నీకు జరిగిన యుద్ధ: ప్రా వెబ్బులతినిన కళానులకు నయమయినది. వీరు నయవల్ల:లనుండి వైద్యాలయ పంపి చేయబడిరి.

ఎన్ఫోర్స్ కళానులు.

ఎన్ఫోర్స్ కళానులు యిక్కడ బయిదు చేయబడుదురు.

అంగ్లేయుని హత్య.

కొలంబో డిసెంబరు 8:— సంయుక్త మలయా సంస్థానములనుండి వచ్చిన పత్రికలవలన నీ క్రిందిసంగతులు తెలియుచున్నవి:— కేదలోని ఒన్సాను ఎన్ఫోర్స్ అధిపతియు మేనేజరుగను, మెరిడ్జితు గారు నవంబరు 7 తేదీని త్రొక్కుడు బండి వెళ్లుచుండగా, కొందరు మిదపడి హత్యచేసిరి. వీరి తలవిడపగిలిపోయినది. కడుపుమీద కత్తితో పొడిచిరి. ఈ హత్యచేసి యిద్దరు చీనావారు అడవిలోనికి పారిపోయిరట. పాపము, మెరిడ్జితు గారు శాంతిభావము గలవారు. ఒకరితో పేచీకి దిగరు. వీరి భార్యయు యిద్దరు పిల్లలును ఇంగ్లండులో నున్నారు.

రక్షణహిందూస్థానము

తిరువాన్కూరుదివానుగారికి న్యాయతము.

కొట్యాయ డిసెంబరు 8:—దివానువేమ్మారురానారామా రావుగారితోడను అంతరంగిక కార్యదర్శి పరమేశ్వరపిళ్లగారి తోడనుదివానుకృష్ణను నాయకు గారు నిన్నటియడముమిచటికి వచ్చిరి. అందుకొరకు కొడిమాతవద్ద ప్రత్యేకముగ వేయబడిన పదిలిలో కొట్యాయుప్రజలు దివానుగారికి స్వాగతమొసంగిరి. హైందవమహమ్మదీయ క్రైస్తవయువ జనసంఘములు మూడును స్వాగతప్రములను ప్రత్యేకముగ సమర్పించినవి. అమాడు సంఘములకునుగూడ దివానుగారికొ-సారియే ప్రత్యుత్తరమొసంగుటకు లేదనంతలో సభ్యుల కరతాళధ్వజులు వెలచేసినవి. దివానుగారు మూడుసంఘముల వారిని గూడ సభించించిరి. క్రైస్తవహైందవ యువజనసంఘములు సామర్యముతో పని చేయుచున్నవనియు క్రైస్తవ యువజనసంఘము ననుసరించి హైందవ యువజనసంఘమువారు పనిచేయుచున్నారనియును వినుటకు నే నెంతయును సంతసించు చున్నాను. మూడు

సంఘములవారును పరస్పరాను కూర్చుముతో పనిచేయుటవలన నే సభుబలమును కార్యసిద్ధియును చేకూరగలదు. వికృత భావమేబలము. “కలసియున్నచో మనసు నిలువగలదును. విడిపోయినచో పడిపోయెద మనలో” క్రింది మీద స్మరణకు తెచ్చుచున్నాను. మూడు సంఘముల వారును తమతమ సంఘాలను నిర్మాణమునకు ఫలద్రక్ష్య సహాయమును కోరినవిషయము సానుభూతితో గమనింపబడును. వాపరిపాలనమును మీరుస్తుతించినందులకు వందనములుదైవసహాయములేకున్న నట్టి దేదియును సాధ్యముగాను గాన నేను దివానుగానున్న కాలమున ప్రజలకేదేని యుపకార కరములగు పనులను చేయుటకు తగినకేర్తని నాకొసంగునట్లు మీరు భగవంతుని ప్రార్థింపవలయునని నేను కోరుచున్నాను. నేనుగూడ తిరువనంత పురములోను కల్లి కొటలోను క్రైస్తవ యువజనసంఘములలో సభ్యుడనుగానుండి యుంటిని యుపాంగుచున్నాడను స్వానుభవముచే వారెట్టి యుపయోగకరములగు పనులను చేయుదురో నేను చెప్పు గలను. తిరువనంత పురముగందలి క్రైస్తవ యువజనసంఘ కార్యదర్శియు నా మిత్రులునగు డిక్సనుగారిని మీరు స్మరించినందులకు నాకు చాలసంతసముగానున్నది. న్యాయసంరక్షణముకొర కాంగ్ల ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామమున దిగిరి. వారి కేవిజయము చేకూరగలదు. మహమ్మదీయ యువజనసంఘమువారు విద్యాభివృద్ధి నాసించిరి. వారికి చేయదగినంత సహాయమును ప్రభుత్వమువారు చేయగలరు. ప్రభుత్వోద్యోగములలోనుగూటలో సామాన్య గుణ్యముగ తగుసహాయము చేయబడునని దివానుగారునుడివెరి.

మధ్యాహ్నము డివిజనుల కచేరిలో దివానుగారు ప్రతినిధిసంఘములకు దర్శనమొసంగిరి.

నేటియుదయమున వీరమేడు ముండకాయము కాపి తేయాటతోటల యజమానులగు నాంగ్లేయులపక్షమున రిచ్చురుడుసనుగానును విస్సెంటుగారును విన్నవించిన ప్రకారము కొడిమిత్తరేవుస్థలమును దివానుగారుచూచిరి. వంతెనకు పచ్చిను భాగమున కొన్ని యెకరములభూమినికొని తగిన రేవును భూమును కట్టించెదమనియును దానివలన చాల ఉపయోక్తముగ నుండుననియును నుడివెరి.

నేటిసాయంత్రము సర్కారు పాఠశాలలో సభ జరిగినది. కొటియాముప్రజలు దివానుగారికి స్వాగత మొసంగిరి. దివానుగారు అంగ్ల మళయాల భాషలలో పౌరులకు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. పౌరులొసంగిన స్వాగతమునకు వందనము లాచరించి వారాస్వాగతోపన్యాసపాఠ్యమును నుడివిన ప్రతి విషయమునకును మిత్రముగ సమాధాన మొసంగిరి. ప్రాచీన సిరియనునవతమున కిది ప్రధానస్థానమనియును ఆ మతమునకు చేరిన మతభేదకులే పోషాత్వ విద్యావ్యాపనమున కిచట ప్రారంభకులనియును నేను పాఠశాలలో చదువుచున్నప్పుడే వినియుంటిని. నాకు ప్రారంభము దాంగ్లేయభాషను నేర్పిన యుపాధ్యాయుడు కొట్యాయులోని సిరియను క్రైస్తవ సంఘములోని వాడే. పురమందరమునకు స్థలము, బొంబాయి లవణమును తెప్పించుట, సంతచానిదులను వెంచుట మున్నగు విషయములు గమనింపబడును. పురసాలకసంఘసంబంధములగు కార్యముల నాసంఘమువారే చేయదగును. వారటుల చేయులకు వచ్చుచో ప్రభుత్వమువారు కల్పించెకొనెదరని దివానుగారు నుడివెరి. దివానుగారి ప్రసంగమును సభ్యులు చాలమెచ్చుకొని నిరంతరమును కరతాళధ్వజుల నొనరించుచునే యుండిరి. తిరువాన్కూరు జాతియగీత పఠనముతో సభముగిసినది. దివానుగారికిని మహారాజావాకిని శ్రీబాన్ధిచక్రవర్తిగారికిని జనుజనుధ్యానములతో సభ్యులు వెడలిపోయిరి.

ఫిర్రో

నష్టమైన బ్రిటిషు స్థానికులు.

ద్విలి డిసెంబరు 8:— పరివ్యయగల్గు ప్రాంతములలో టర్కీవారికిని, అంగ్లేయులకును జరిగిన యుద్ధములో నీ క్రింది బ్రిటిషు స్థానికులకు నష్టము కలిగినది:— చనిపోయినవారు లెఫ్టెనెంటు కర్నలు ఏ. ఎన్. కెల్లె, లెఫ్టెనెంటు ఏ. ఎల్. ఎల్. మాక్సువెల్లు మాఫరు, గార్లు. దెబ్బలుతిగిలినవారు.

కెన్వెను హెచ్.వి.పి.కోట్, లెఫ్టెనెంటు. డెల్లియు ఎనాన్సు మేజరు హెచ్చి ఇ వినుసోలు, కెన్వెను ఏ. డి. ఎస్. అర్జునా నాటు, నుచేదారు తేరుబాముబేలు, నామోవారు రామస్వామి నాయుడు, మేజరు ఫోర్డుహము, మేజరువారు, కెన్వెను మెక్ కెల్లెస్, కెన్వెను సాకుస్టరు, లెఫ్టెనెంటు బర్నె మర్షల్ నుచేదారు కాదరబాందా, ఇనుతుభాను, నామోవారు నాండాసిం చు కెన్వెను ఏ. నికరె, లెఫ్టెనెంటు, యోకులెయిల్, నుచేదారు చాలారాజుతు, మేజరు టి. ఎస్. పేటర్సనుగార్లు.

నైపులకు ఉన్న పన్నుములు.

నేపాలమంత్రిగారి సహాయము.

డిప్టీ డిసెంబరు 8:— యుద్ధరంగమునందు పోరాడుచున్న ఆంగ్లేయ సైనికులను, ఘోరాపై నిలబడుట, తీవ్రములను, నేపాలమునకు తయారుచేయబడిన ఉన్న పన్నుములను యిచ్చెదమని నేపాలమంత్రిగారు తెలియజేయగా రాజ ప్రతినిధిగారి కందల కంకరించి.

పుర్ర వనము.

డిప్టీ డిసెంబరు 8:— మధ్య హిందూదేశమునందలి భారత ప్రాంతానికి కుమారుడు కలిగెను.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన పాంక్రామిక

తంత్రీ వార్తలు.

డిప్టీ డిసెంబరు 8:— డిసెంబరు 7 వ తేదీని ఇండియా మంత్రిగారు రాజప్రతినిధిగారి కింతివాత్సలనంది.

ప్రేక్షక క్రిగారు ఇంద్రావనము మరలినట్లు.

దెల్లియమురాజుగారి గార్హస్థియమునందు 19 వ భాగము ప్రాంతి మేలుకొనినదినుండి తీసుకొనివచ్చిరి. 29 వ భాగము వాలు ప్రేక్షకులలోని మొదటి పూలములనున్న వాయుకు దర్బారునందు నేటికొక కూడ ప్రేక్షకులనున్న మొదటి అను నకు క్రిగారు క్రాసును బహుమాన మొసంగిరి.

ఇటలీ దేశభాష.

ఇటలీ తటస్థభాషమును బలపరుచుచు నాదేశముయొక్క న్యాయమైన వాంఛలను లోటుకలగనీకరాదని రాజ్యాంగ పథలో ప్రధానమంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమునకు 414 మంది అనుకూలమున 99 గురు ప్రతికూలమునై యుండిరి.

విదేశ మంత్రివర్గమువారి యభిప్రాయము.

బ్రు సె ల్యు లోని ఆంగ్ల మంత్రికి 19 వ డిసెంబరు 7 వ తేదీ 1913 వ ప్రాంతిజ్ఞానము విదేశ కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. దెల్లియము దేశముయొక్క తాటస్థ్యమునకు భంగముకలుగునటు ఆంగ్లేయులు తమ సైన్యములను తెలిజయునకు పంపెదరమోయని తెలిజయుమంత్రిగారికిని సందియమునుగూర్చి 19 వ డిసెంబరు 7 వ తేదీ దెల్లియమునందు ఇతర దేశములయందును గూడ తాటస్థ్యమునకు భంగముకలిగించుట మాత్రమే కాదు ఇతర దేశముల వారట్టి తాటస్థ్యమునకు భంగముకలిగించునట్లు తామును మేము మా సైన్యముల నుపయోగమునకు పంపువారము గాను నిగ్రహము నుదీనియుండిరి.

జర్మనీలో టుమస్సోను చేయుట

ప్రాన్సు తెలిజయులలో జర్మనీవారి చిన్నకొట్ల యొక్క ప్రేమించినాచే భంగముచేయబడిన ఇంతకుమించిలెటు పరిగినినెత్తు.

పోలండు యుద్ధము.

రుస్సోజర్మనీలకు జరుగుచున్న యుద్ధముల గురించి నిశ్చయమైన సమాచారము తెలియచుట్టులేదు. లావెజు, గ్లోసె నోలకుమధ్యను, లాడ్సుప్రాంతములను, నైనికులు ప్రాంతములు తెగించి యుద్ధముచేయు చున్నారని యధ్యక్ష అధికారులు ప్రకటించిరి. దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగుబాటు అణచివేయబడినదని జనరలు బోలాగారు తెలియ జేయుచున్నారు.

భారతీయ సైన్యముల పరాక్రమము.

డిప్టీ డిసెంబరు 8:—విశ్వసనీయతమగు నొక ప్రాంతము నుండి వచ్చిన యాతంలివార్తను యండియా మంత్రిగారు రాజ ప్రతినిధిగారి కందిరి. ప్రతియుద్ధముయొక్క వివరమును గూడ తెలిసికొనుటకు వలయు ప్రయత్నములలో నెంతమాత్రమును లోటుచేయుటలేదు. కాన మహావిఫలమును నీ భారత సైన్యమునకు సలుల ప్రతియొద్దము యొక్కయు వివరమును తెలిసికొనుట యెంత కష్టకార్యమో ఊహించు దగును. భారతీయ సైన్య విక చరిత్రలోనిది యే మహా సంగ్రామమైయున్నది. ఇంతవరకు వైవిధ్యాధికారులు హైందవ ప్రాంతానికి గమించగల సహాయములను వివరింపబడినవి. ఆక్టోబరు 21 వ తేదీని హైద్రాబాదు జరిగిన యధ్యక్షమునందు కన్నాట్రుభువుగారి సన్నిధియ లెలపటమున 4050 సంఖ్యగల సిపాయియగు ఖుదాదా దనునతడు అనేకకాలము శత ఘ్నల చే నాక్రమింపబడిన యొక యాంగ్లేయ సేనాభాగమునందలి యాంగ్లేయ కళాస్థులకు సుందము. ఒక యంగ్లేయ పాదుచుట్టే నొక కళాస్థు నిరుపరాగమై నది. కాని దానికడనున్న ముగ్గురు సైనికులు ఖియాబాద్ కు బాటపట్టెడిరి. ఆ సేనాభాగమునకు నాయకుడగు హుస్సేయ్ మైకోన్సెగి గాయములతో నడుచు. ఆ సేనాభాగములొన్న తెల్లని 5 గురునుగూడ మడియరకు ఖుదాదా దనుసిపాయి విగిలిన శతస్థిని కాల్చుచునే యుండినను, కాని అతనికిగూడ గాయములతో నెగిరినానిమరల నిపు డతడు సుస్థులగుటచే నంగ్రామరిగమునకు మరల రాగలిగియుండెను.

దర్బారునందు పరాక్రమము.

నవంబరు 23, 24 వ తేదీల రాత్రి పిమ్మట దర్బారునందు జరిగిన యుద్ధములో జర్మనులు ముగింపకమునకు కొన్నిటిని

పట్టుకొనినప్పుడు, వారినితెలియి తిరిగి పట్టుకొనుటకు. 39 వ గార్యాలయము నియోగించబడినది. ఆపటాలములొన్న 1909 వ సిపాయి నాయకు దర్బారునందు నాయకునకు మొదటనుండి వివరములతో శత్రువులు మిక్కిలి చేరువగు నుండి తుపాకులనుకాల్చి బాంబులుచేయుచున్నను ఆదారు తాగ్నిక నహించి ప్రతిసారియు శత్రువులను తరిమి పోనముల నాక్రమించుకొనుటలో ప్రధానమగు వారిలోని తదొకడు. దెబ్బలుతగిలినను పోరాటము ముగియు వరకు ఆసంగతిని తెలియపరచక పోరాడుచుండెను. ఇతనిని విడిచింది 6 వ తేదీని బాన్స్ చక్రవర్తిగారు నిర్దేశించి క్రాసు అను బిరుదును యిచ్చిరి.

ఖుదాదాదాను అనుసిపాయి వైద్యకాలయముగూడు. ఇతనికిగూడ త్వరలోనే యానిరుడు లియ్యబడునటును నంది యనునెడు.

బారిష్ట్ర క్రిగారు.

ప్రజాప్రతినిధి క్రిగారు, యువరాజుగారితో డిసెంబరు 1 వ తేదీని రిజిస్ట్రేషన్ముందు పోరాడుచున్న హిందూదేశపు సేనలను దర్శించిరి. ఈ సైనిక కార్యస్థానమును కొంతసేపు దర్శించినట్లు, ఆ స్థానమును యొక్క ప్రతినిధులు బారులుగ నిలువబడి, చక్రవర్తిగారిని గౌరవించిరి. చక్రవర్తిగారు యువరాజులను లోబడి దర్శించిరి. సైనికులు చాలమందితో మాట్లాడి, వారియొక్క జేమముగురించి కనుగొనిరి. తరువాత శత్రువులవలె నేల్లుబడుచున్న పెద్ద పెద్ద కిరంగులను పనిచే చేసి సమీపమున నున్న సేనదగ్గరకు వెళ్లిరి.

ప్రేక్షకులను.

కుమారు డిసెంబరు 8:—అసిస్టెంట్ క్రాంతిమూల రింటెండెంటుగారిట్లు తంత్రీవాత్సలనంది. నేటినుండి మూడు రోజులవరకును యస్. యస్. ప్రేక్షకులను మొలుపెట్టునలు మాత్రమేనడచును. 99 వ మైలునద్ద బాటసారులు సైనిక సామానులను ఒకబండిలోనుండి మరియొకబండిలోనికి మార్చుచును. నరకులబండ్లు నేరుగా మరియొకవారమువరకు నడవ నీలులేదు.

తిరునల్వేలిలో గొప్ప వర్షము.

తామ్రపర్ణి వరదలు.

తిరునల్వేలి డిసెంబరు 8:—గతవారమునందు తిరునల్వేలి జిల్లాలో సహారముగు వర్షము కురిసినది. తామ్రపర్ణి నదికివరద వచ్చి 20 అడుగుల నీరు పెచ్చినది. పట్టణములో కొన్ని కేటలు మునిగినవి. పట్టణమునందలి తపాలకచ్చేరి నదిపాలము లుధ్య నున్నది. అదియిప్పుడు నీటిలో మునిగియున్నది. ప్రేక్షకులకు కలగ గల కలిగినది. శర్మ ప్రేక్షకుల వద్ద తామ్రపర్ణి నది మీద కట్టబడిన వంతెన వంతు చాల నశాయము కలుగుటచే కిక్కినకు రయలుబండ్లు పోవుటలేదు. జిల్లాలో పెద్ద పెద్ద చెరువులకు పెక్కింటికి కట్టలుపై పోలము లలోని సర్వములకు చాలవచ్చును కలిగినది. వర్షమువలన మరియొక సేయున్నది.

జపాను దేశపు పార్లమెంటు

లండను డిసెంబరు 8:—టూక్యోలో నగరమున జపాను దేశపుపార్లమెంటు సభలో మంత్రియగు కాటోగారిట్లు ఉత్సాహించిరి:—ప్రాన్సు యధ్యక్ష, తెలిజయు ఇంగ్లండు దేశముల తోను తటస్థ దేశములతోను జపానుకు, గాఢమైన మైత్రి యేర్పడినది. కయామా విషయమై నిష్పూర్ణగ చివావానితో మాయప్రాచుర్యములను తెలియజేసితిమి ఈ క్యుహామములో జపాను నిష్పూర్ణతయుతోను స్నేహభావము తోను పనిచేసినది. కయామామొదలు, నినసువరకును, నైలు జపానువారి అధికారము క్రిందనుండును. జర్మనీలోను జపానుదేశీయులను విడిచివీడనకు అమెరికాదేశము వారికంతయు కృత్యములు. మంచిభావముతో నీటిట్లు చేసి నందున నందము లిప్పుంచుచున్నాను.

ఆంగ్ల సేనాధ్యక్షుల కాలిఫోర్నియా.

నావికులలో 84 రు మదనెరి.

లండను డిసెంబరు 8:—షేడ్రాయను ఆంగ్ల సేనాధ్యక్షుల కాలిఫోర్నియాను సమీపమున మెట్టిబట్టింది. దానిలో కిరస—యొక పేకేటి అవిస్తారముగ నుండుటచే ఎటులనో నావికా నిర్వహణచేసి. నావికులలో 84 రు కాలిఫోర్నియా.

ఆంగ్ల యుద్ధవిమానము

జర్మనులకు ప్రభువును కల్గించుట.

లండను డిసెంబరు 8:—5 వ నవంబరున ఆంగ్లేయ ప్రభువును జర్మనులకు సమీపమున నొక యుద్ధవిమానమునై వెళ్ళి ఆ సెంటుమిడికే జర్మను లా విమానమునై కేరెన్సులుకాల్చి దానిని నేలగుల్పరచియును వయసునకు రిద్దరుకూడ మడిసి రనియును తెలియచున్నది.

జర్మను అధికారుల ప్రకటన.

లండను డిసెంబరు 8:—ఆంగ్లేయము. దెల్లిను నగరమునందలి ప్రకటించబడినది:— ఘోరదర్శన జలయముయొందును చేయి చేయియును చాల కష్టముగ నున్నది. ఆ క్రాసుకు ఉత్తరమున మేము కొంచెము ముందుకు పోతిమి

తీర్చి వార్తాపాపము.

లండను డిసెంబరు 8:—టూక్యోలో కావేరీనాలోని తీర్చి వార్తాపాపమును దొరతనమువారు తీసివేయవలసినదని ఉత్తరపుచేసెవారు.

Reception to the Dewan of Travancore.

KOTTAYAM, December 8. Dewan Mr. Krishna Nair accompanied by Dewan Zeishkar Baharama Row and Private Secretary Parameswara Pillai arrived here yesterday morning and was welcomed by the people of Kottayam at Kodimatha in a pandal specially erected for the occasion. Addresses of welcome were read and presented to him by the Young Men's Hindu Association, Young Men's Mohomedan Association and Young Men's Christian Association. Mr. Krishna Nair who on rising to make a joint reply to the three addresses was enthusiastically cheered thanked the young men of the sister communities for according him a hearty reception. He was particularly pleased to hear that Young Men's Hindu Association was working in imitation of Y.M.C.A. and that most cordial relations subsisted between them. The strength of the three Associations and their title to existence depended upon their hearty co-operation with one another. Union was their strength and he would remind them of the good old adage "United we stand, disunited we fall". He would carefully consider with all attention and sympathy a common request of all the three associations for sites for their association buildings. He heartily thanked the associations for their wishing his administration a success and he said that nothing was possible here below without divine guidance and he enjoined them in devoutly sending prayers to the Almighty that he may be able to render some benefit to His Highness's subjects during his administration. He was proud to remember that he is a member of Y.M.C.A. at Trivandrum and Calicut. From personal experience he could know what really useful work they were doing. He thanked them particularly for their kind reference they had made to his friend Mr. Dixon the energetic Secretary of the Y.M.C.A. at Trivandrum. Regarding war in Europe to which the young men had referred he said that the cause of England which was cause of justice and righteousness was sure to win in the end. The Young Men's Moslem Association prayed for special concession to their community in view of their educational backwardness. The Dewan promised them that he would try to render what help he could to young men of their community as far as Government service was concerned, due regard however being had to efficiency. During the afternoon the Dewan received several visitors and deputations in the Division Cutchery.

This morning at the request of European planters of Peermade and Mundakayam represented by Messrs. Richardson and Vincent the Dewan inspected Kodimatha landing and promised to acquire a few acres of land to the west of the bridge and to construct a suitable landing ghat and jetty which will be of great service to the motor transport and aerial ropeway company now being worked up by the planters. The Dewan also inspected the present District Court site and decided to acquire the same.

KOTTAYAM, December 8.

At a public meeting this evening in Sircar School an address of welcome was presented to the Dewan by the citizens of Kottayam. Mr. Krishnan Nair replied both in English and Malayalam. After thanking the inhabitants of Kottayam for the hearty reception accorded him the Dewan spoke briefly on all the questions raised in their address taking them one by one. Of the historic importance of the town as headquarters of the ancient Syrian Church and of labours of the Rev. M. S. Missionaries here as pioneers of western education he had heard in his school days. One of his first teachers at whose feet the learned English was a Syrian Christian from Kottayam. The Dewan promised careful consideration of several requests made in the address such as grant of site for Town Hall, supply of Bombay salt, extension of market, etc. He pointed out that Municipal grievances mentioned in the address had to be redressed by the Municipality and if the Municipality failed or reported its inability to meet the requirements of the citizens the Government would be prepared to come to the rescue.

The Dewan's speech was highly appreciated by the whole assembly who cheered him throughout. The meeting dispersed with the singing of Travancore National Anthem and with cheers for the Dewan the Maharajah and the King Emperor.

All-India Weather.

SIMLA, December 8. Rainfall continued in south Peninsula but none occurred elsewhere. Disturbed conditions over the Arabian Sea are less marked. Temperature is considerably lower than usual over northwest India. FORECAST:—No great change.

SOUTH INDIA.

H. E. The Governor's Tour. At Masulipatam. A Garden Party.

MASULIPATAM, December 8. Mr. J. M. Turing entertained His Excellency and party at a garden party in his bungalow compound this evening at 5. Prominent officials and non-officials attended the function.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

The King's Visit.

The Press Bureau's Statement.

LONDON, December 7

The Press Bureau publishes a long account of the King's visit to France showing that His Majesty spent a week on strenuous work visiting different corps and divisions, reviewing and addressing troops, distributing medals and inspecting in the closest detail the whole working of the Army in War conditions. The weather was exceedingly dreary but the mud-tired troops were most cheery, greeting His Majesty with the heartiest hurrahs.

Tuesday.

The tour began with the visit to the Indian troops on Tuesday when the G. O. C. presented the Indian Princes and Officers of the Staff. In the afternoon the King was accompanied by M. Poincaré, M. Viviani and General Joffre on his return. His Majesty invested General Joffre with the G. C. B.

Wednesday.

The Wednesday's tour covered seventy miles including the Headquarters of the Third Corps. On returning His Majesty conferred the G. C. B. on General French and the G. C. M. G. on seven French Generals.

Thursday.

On Thursday before starting the King invested Field Marshal Sir John French with the Order of Merit. After luncheon at the Headquarters of the Second Corps His Majesty proceeded to a commanding point whence a good view of the battlefield was obtained, the panorama extending from Lille to Roobaix to Ypres whose ruined Cloth-Hall and Cathedral could be clearly distinguished. The King watched several howitzer shells burst in the town sending up their characteristic black smoke. He saw bursting shells also rising from the ridge not far off. The dull thunder of guns was incessant.

While His Majesty was on the Hill some of our batteries opened fire, and His Majesty was able to observe the effect on the enemy's trenches.

Friday.

The King on Friday spent a part of the morning investigating the work of the general and administrative staffs at the General Headquarters. He then visited the Belgian Headquarters and, as already described, lunched with King Albert in the latter's villa close to the sea. His Majesty subsequently invested King Albert with the Garter and the Belgian Premier, M. Broqueville with the G. C. M. G.

Saturday.

On Saturday Morning the King presented one of the Indians with the Victoria Cross. His Majesty afterwards visited the map department and the headquarters of the flying corps which assured His Majesty's safety throughout the tour carrying out continuous patrol above the royal procession.

Leaving France.

Before leaving France, H. M. the King issued an order of the Day saying—

"I am glad I have been able to see my army in the field and gain a slight experience of the life you are leading. I wish I could have spoken to you all to express my admiration of the splendid manner in which all have fought and are still fighting a powerful and relentless enemy. By discipline, pluck and endurance, inspired by the indomitable regimental spirit, you have upheld the tradition of the British Army and added fresh lustre to its history. I have been particularly impressed with your soldierly, healthy and cheerful appearance. I cannot share your trials, your dangers or your successes, but I can assure you of the proud confidence of myself and your fellow-countrymen. We follow in our daily thoughts your certain road to victory."

German Cruisers in the Pacific.

Crew of "Chargas" Landed at Valparaiso

VALPARAISO, December 8

The German armed merchantman "Prinz Eitel" has landed the crew of the British steamer "Chargas" sunk off Corral.

Health Of The Troops.

Prevalence of Frost Bite

ALLAHABAD, December 8

An Officer commanding an Indian Regiment in a letter to a friend published in the "Morning Post" says—Every Regiment of the Indian army wants vaseline to rub on the men's feet to prevent frost bite. Owing to the width of the Gurkhas foot the toes suitable boots are very difficult to find. So far he has had 26 men invalided from frost bite and many regiments are much worse off. What is wanted are broad "Goloshoes" and very wide easy boots.

Casualties.

Killed

LONDON, December 7

Lieut. N. W. Henderson, Scots Fusiliers, Major H. H. Norman, Northhamptons, Second Lieut. E. Darby, Worcesters.

The Money Market.

LONDON, December 7

The money market is stronger in consequence of the war loan payments of which a minimum of fifty million sterling was expected to be done to-day.

Price of Wheat Advanced.

LONDON, December 8

Wheat advanced a shilling owing to the prohibition of export from India.

New Chinese Minister.

LONDON, December 6

The new Chinese Minister Sze has arrived in London.

Crypt of St. Pauls Opened.

For Public Inspection.

LAHORE, December 8

The crypt of St. Pauls Cathedral was open free for three hours on Saturday to enable people to view the tomb of the late Lord Roberts. Thousands of people, many of them in uniform, passed silently by.

FRANCE.

The Allies' Right.

Successful French Offensive.

LONDON, December 8.

We have completed the capture of the village of Vermelles and the position of Rutoire east of which we are lining the railway line.

Our troops have made an appreciable advance in Reims—par—Villers—Le—Quesnoy—en—Santerme regions.

There is nothing further to report.

Notable Progress by the French.

South of Dixmude

LONDON, December 8

Correspondents in Flanders state that the French south of Dixmude have made notable progress and Roulers is now open to them. The Allies have made many strategic charges strengthening their positions.

The British have shortened their lines and the German advance is regarded as impossible.

Paris Bourse Re-opened.

LONDON, December 8.

The Paris Bourse has been re-opened.

BELGIUM.

The Military Situation.

Germans Bombard Oostdunkerke.

LONDON, December 8—(1-10 A. M.)

Last night's official communique published in Paris said—In Belgium the Germans have bombarded Oostdunkerke east of Nieuport.

RUSSIA.

Fighting in Poland.

A Russian Communique.

PETROGRAD, December 8.

A Russian Communique informs that during the fighting the second half of November Lodz acquired great military importance but when the German offensive against St. Lodz and Lowicz failed the former enormous city which had drawn upon itself the enemy's bombardment lost its importance and presented the greatest difficulties from a military point of view giving our front an abnormal contour and embarrassing our communications. Consequently the city was evacuated and opportunity was taken of the lull in fighting to reform our line.

TELEGRAMS.

The Vistula-Warta Front.

Appalling German Losses.

ALLAHABAD, December 8.

The "Pioneer's" London Correspondent cables—The "Morning Post's" Petrograd Correspondent says—The German losses in the Vistula-Warta fighting has been appalling beyond anything elsewhere experienced. Experts estimate that they have lost two thirds of their army in Poland. The fact that a large number of them escaped from the trap north of Lodz is accounted for by the late arrival of one Russian Army Corps.

Two of the German Emperor's sons Prince Oscar and Prince Jouchem are said to have escaped only by taking flight in an aeroplane.

The marching powers of the Russians are described as immeasurably superior to that of the Germans. One Corps is reported to have covered 56 miles in two days and to have gone into the battle at the end of the march with an ardour greater than that of the enemy whose attack was repulsed.

Best Portion of Armenia.

Open to the Russians.

LONDON, December 8.

PETROGRAD—Russian occupation of Sarai and Buschkala in Armenia open a direct road to Van and gives the Russians a flourishing part of Armenia.

A Russian Bulletin.

LONDON, December 8.

PETROGRAD.—A communique describing the recent operations in Poland says that the enemy on November 19th after incredible efforts and sacrifices succeeded in breaking our front in the region of Piotek after which the German avalanche rushed through the breach making for Strykoff, Brziny, Koluschyk, Tuschine and Rzgoff. The Germans furiously attacked our right wing fighting in the Lodz region and west of the town threatening our rear. By November 23rd the general situation was favourable to us on Zdubka-Volta-Szadek-Lodz Front where the Germans were obliged to entrench and at the same time by desperate attack were endeavouring to prevent us from definitely encircling them near Brziny. By November 26th by incredible efforts they succeeded in reaching Strykoff though it was officially admitted that they had suffered enormous losses.

The Russian Operations.

Reported Bombardment of Cracow.

LONDON, December 8.

It is stated at the Hague that the Russians under the Bulgarian general Dimitreff began the bombardment of the suburbs of Cracow on Sunday.

GERMANY.

Germans Merely Bluffing.

Transfer of Troops to Poland.

LAHORE, December 8.

The "Civil and Military Gazette's" cable—London 7th December. The "Daily Graphic's" Military Correspondent voicing a widely held view opines that the Germans are now bluffing in the west and are devoting all possible force to meeting the Russians in Poland.

The German Losses in the East.

LONDON, December 8.

The "Bourse Gazette" estimates the losses of the Germans in the battles of Lodz at a Hundred Thousand out of twelve army corps engaged.

AUSTRIA.

German Reinforcements.

LONDON, December 8.

A Communique issued in Petrograd says that the Austrian and German forces have appeared northward and southward of Cracow. German reinforcements were brought up to stiffen Austrians.

JAPAN

Occupation Of Carolines.

Japanese Intentions.

CALCUTTA, December 8.

The Japanese Consul-General in Calcutta has not yet received any confirmation of the statement that the Japanese Government intends to hand over Caroline and other captured Pacific Ocean Islands to Australia (Censored).

GENERAL.

An Interesting Development.

Alleged Violation of Rights of the Swiss.

LONDON, December 8.

An interesting development has resulted from the raid at Friedrichshafen. The Swiss Federal Council

TELEGRAMS.

made a representation regarding the alleged passage of aeroplanes over Swiss territory. The British and French Governments regretted such an occurrence if it happened and stated that it was against instructions and due to negligence. The British note adds that this expression of regret must not be interpreted as British recognition of the existence of a sovereignty of air. The Council decided that as international law does not recognise any limit to sovereignty of the air, the Council must claim this sovereignty to the full extent and since the mobilization of the Swiss army the Council has issued instructions accordingly.

Another Swedish Steamer Sunk. Off the Finnish Coast.

PETROGRAD, December 8.
Another Swedish steamer has struck a mine and been sunk off the Finnish coast. The whole crew of twenty was lost.

INDIAN TELEGRAMS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 8.
The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 7th December:—

The King's Return.

The King returned to London on Saturday after decorating the King of Belgians with the Garter and conferring the Order of Merit on Sir John French. The King also personally received Naik Darwan Singh Negi, 29th Garhwal Rifles, 1st Battalion, and decorated him with the Victoria Cross.

Nothing from the West.

There is nothing special from the West except the destruction of a small German Fort by the French.

From the East.

From the East there is still no decisive news. A Russian communique says that there is obstinate fighting between Lovitz and Glogro and desperate fighting in the region of Lodz.

South African Rebels Crushed.

General Botha reports that the spirit of the rebels has been utterly broken and the revolt in Orange River Colony practically crushed.

Italy's Policy.

In a debate in the Italian Parliament the Premier's statement regarding neutrality while promising to lose no opportunity for giving effect for Italy's legitimate aspirations, ended in a vote of confidence by 413 votes against 49.

The Foreign Minister's Assurance.

The Foreign Office published Sir Edward Grey's despatch on the 7th April 1914 to the Belgian Prime Minister at Brussels. Referring to the fear of the Belgian Minister at London who said that Britain might land troops in Belgium in contravention of the latter's neutrality Sir Edward Grey said "what we desire in the case of Belgium as of other countries is that their neutrality should be respected and as long as it is not violated by any other power we should certainly not send troops ourselves into their territory."

A Communication to the Viceroy.

Indian Army's Heroism.

DELHI, December 8.
The following communication from a responsible quarter has been transmitted to the Viceroy by the Secretary of State:—It is needless to say that no effort was spared to ascertain the details of each action and it is unnecessary to point out the difficulty of the task amidst a most strenuous and desperate fighting in the history of the Indian Army. Official record of the acts of gallantry which have thus met their due recognition are as follows:—

Khudadad's Gallantry.

On the 31st October in an action at Helleberke No. 4050 sepoy Khudadad, 139th Duke of Connaughts Own Battalion, was with one of the regimental machine guns of the detachment which was overwhelmed by great numbers. One gun had been put out of action by a shell and three men remaining with it were ordered to retire. The British officer in charge of the detachment was wounded. The sepoy Khudadad remained working the other gun until all the other five men of the detachment had been killed. He was wounded and has since been able to rejoin his Corps.

Naik Darwan Singh's Heroism.

In the action on the night of the 23rd and 24th November near F. 10000, No. 1000 Naik Darwan Singh Negi, Company 5th Garhwal Rifles, 1st Battalion, who the regiment was engaged in retaking and clearing out of our trenches, was from first to last one of the first to push round each successive traverse taken in the face of severe fire from bombs and rifles at the closest range. Although wounded in two places in the head and also in the arm he continued fighting amongst the foremost and did not even report himself wounded till he met his Company Commander after the action was over. Naik Darwan Singh Negi was summoned on the 5th December to the General Headquarters to receive his V. C. at the hands of His Imperial Majesty the King. Sepoy Khudadad is still in the hospital but will no doubt receive the same honour at an early date.

TELEGRAMS.

The King's Visit.

The King Emperor visited the Indian Corps on the morning of 1st December accompanied by H. R. H. the Prince of Wales. After a short visit to the Corps Headquarters where representatives of Cavalry detachments were drawn up as Guard of Honour His Majesty visited the various divisions. He spent some time passing down the ranks of all the regiments, speaking to many of the men and asking many considerate questions as to their welfare. The King then inspected the heavy battery which was in action and passed on to the neighbouring corps.

Warm Blankets for Troops. Gift from Nepalese Prime Minister.

DELHI, December 8.
His Excellency, the Prime Minister of Nepal, has offered a large number of Nepalese and Tibetan blankets for the use of the British and Gurkha soldiers serving in Europe which have been gratefully accepted by His Excellency the Viceroy.

A Son to a Rajah.

DELHI, December 8.
A son has been born to the Raja of Baraungha, Central India.

Operations in the Gulf.

British Casualties.

DELHI, December 8.
The following are the names of officers in the 3rd list of casualties reported from the Persian Gulf:—

Wounded.

Royal Field Artillery—Lieutenant Colonel A. S. Cleeve; Dorset Regiment—Lieut. A. L. N. Maxwell Moffath (Since died of wounds); 23rd Peshawar Mountain Battery—Capt. H. E. P. Cock; 3rd Sappers, Lieut. Col. W. W. Evans; Major H. E. Winsloe, Captain A. D. S. Arbuthnot, Subadar Keru Jamdale, Jemadar Ramaswami Naidu; 20th Infantry—Majors W. M. Fordham, R. S. St. John, Captains P. H. McCleverty, F. D. Saxton, Lieut. C. T. Burn Murdoch, Subadars Kapur Janda, Imat Khan Jemadar Jhanda, Singh 45th Pioneers—Capt. A. Vickery, Lieut. I. Ferrier; 104th Rifles—Major Bailey, Subadar Minwa Singh; 117th Maharattas—Capt. E. G. Hall, Lieut. H. E. D. H. Irwin; 126th Infantry—Subadar Bala Rajat, I. M. S., Major T. F. Paterson.

CALCUTTA.

A Day of Prayer in India.

Dr. Sarvadhikari's Letter.

CALCUTTA, December 8.
Dr. D. Sarvadhikari, Vice-Chancellor, Calcutta University, has communicated the following to the Press:—In communication with the King-Emperor, Archbishops of Canterbury and York have arranged that the first Sunday of the new Year (January 3rd) should be observed as a day of humble prayer and intercession to the Almighty God on behalf of the cause entrusted to our King, our Empire and Allies and on behalf of the men who are fighting for it on sea or land. We also read that arrangements for prayers will be made by the Church of England as well as by Roman Catholic Churches. This may well be a more wide-spread movement and need not be exclusively Christian or British. There is not a more prayerful country than India and prayer to the Almighty would willingly be offered in its hundreds of thousands of Churches, Mosques, Viharas and temples on the appointed day if only some organisation was attempted. Christians, Sikhs, Moslems and Hindus are fighting side by side in the common cause in which all glory alike. Christians, Sikhs, Moslems, Parsies, Buddhists, Jains, Brahmans and Hindus would and many will bend their knees in supplication and humility before the common Father for blessings, guidance and grace for our cause on the same appointed day. The footstool of the Almighty Throne will thus be reverently approached by one common prayer and united appeal and the moral effect would be simply immense at home as well as abroad.

Will our leaders in different communities on the Indian continent be pleased to take up and work out the idea if it commends itself to them.

Alien Enemies in India. Calcutta European Association's Protest.

CALCUTTA, December 8.
The European Association, Calcutta, have again addressed the Home Department of the Government of India on the question of alien enemies resident and hostile firms carrying on business in India. The Association expresses gratification with hostile foreigners trading orders but points out that the order does not affect wider questions involved by the presence of the enemy's subjects still at large. Attention is drawn to a letter sent by the United Provinces Branch to the Local Government. The Branch Committee points out the presence of the enemy's subjects in Cawnpore, Allahabad and elsewhere and asserts that the gravity of the situation is emphasised were such persons to come in close and daily contact with ignorant traders. The Committee deprecates discriminating favour shown to certain individual foreigners as unfair and unjust. In this connection the Association have circulated members to report confidentially to the Secretary any cases of suspected espionage or any suspicious acts of the enemy or those of neutral subjects which may come within their knowledge. A Sub-Committee has been formed to investigate such cases.

Prize Court in Calcutta.

Adjudication of Claims.

CALCUTTA, December 9.
At the High Court to-day the Chief Justice sitting as a Prize Court disposed of three of the claims to a portion of the cargo of the German steamer "Rappenfels" who

TELEGRAMS.

was arrested off Colombo and the cargo was sent to Calcutta for adjudication of claims. There were several claimants but His Lordship passed orders to-day in respect of Messrs. Hari Singh Mahal Chand, Messrs. Crossman and Co and Messrs. Gladstone Ayllie and Co. His Lordship ordered the restoration of the portions of cargo claimed by them holding that in each of these cases the property was the consignors' that is, the claimants' at the moment of capture.

Enormous Demand For Barbed Wire.

AMSTERDAM, December 8.
Sale of enormous quantities of barbed wire of which very little is made in Europe has been the feature of international trading in New York during the past few weeks and new factories have been started.

German Communique.

No Particular News from the Front.

AMSTERDAM, December 8.
An Amsterdam official German Communique says that there is no particular news from the Western Theatre.

In East Prussia prolonged battles have occurred at Lodz northwest and southwest of the town. Results of the battles cannot yet be estimated owing to the extensive area of fighting.

Wounded Discharged from Hospital.

COLOMBO, December 8.
The sailors of the "Emden" and the "Sydney" who have recovered from the wounds received in the engagement off the Keeling Island have been sent to Diyatalawa to recruit their health.

'Emden's Men Interned.'

The men from the "Emden" will be interned at the Prisoners' Camp at Diyatalawa with the rest of their community.

British Steamer On Fire.

34 of the Crew Dead.

LONDON, November 8.
The British oil steamer "Vedra" went ashore in a gale near Fleetwood. The cargo caught fire. Thirty four of the crew being burned to death.

British Aeroplane Raid.

An Earl Shot by Germans.

LONDON, December 8.
News has been received that the Germans shot down an aeroplane piloted by the Earl of Annesley and Lieut. Beevor at Ostend on November 5th. Both occupants being killed.

A German Bulletin.

LONDON, December 8.
AMSTERDAM.—A Berlin Communique says that the deluge in Flanders has made movements most difficult. It adds that we have made slight progress north of Arras.

The Japanese Premier's Speech.

Cordial Relations Prevailing.

LONDON, December 8.
TOKIO.—Baron Kato in a speech in the Diet said that Japan's relations with the Allies and Neutrals were most intimate. There had been frank exchange of views with China with regard to Kiaochow. Japan had acted with sincerity in these negotiations which had been conducted in a conciliatory spirit resulting in the Japanese controlling the railway from Kiaochow to Tsiran. Baron Kato paid a tribute to the American Government's action in securing the release of the Japanese in Germany and sincerely thanked them for the good will shown therein.

BOGOTA.—The Government has ordered removal of the high power Wireless Station at Cartagena.

V. C. To Newspaper Vendor.

LONDON, December 7.
When war began Private Wilson, who was awarded the Victoria Cross two days ago, was selling papers in the streets of Edinburgh.

Two Steamers Sunk.

By Mines in Finland.

LONDON, December 7.
Two Swedish steamers struck mines and were sunk in the Gulf of Finland. The whole of one crew was saved and one man of the other crew.

Food Problem.

LONDON, December 7.
The Hungarian Government has passed a decree forbidding bakers to use more than eight per cent of wheat flour or rye meal for bread.

A Temporary Stalemate.

PETROGRAD, December 8.
There is apparently a temporary stalemate in East Prussia and also on the Thornbala front. Both the sides are strongly entrenched.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిల్ టర్ననులు.

మంచి పట్టుతోను. చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.
ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బాగుగా జల్తారుగలవి. ఇన్ స్టిట్యుటలకు బాగుగా పనికివచ్చును.
మైనూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును. ధర రూ. 7-0
తుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డ బట్టను, మైనూరు మాదిరిగాని మదరాసు మాదిరిగాని పెద్ద
మనుష్యులకు అనేక రంగులతో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి ,, 5-8
మైనూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగైరా రంగులలో ,, 6-0
బలమైన తలపాగపెట్టె జపానురంగు వేయబడినది. ,, 1-0
అర్థరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాజ్జి అడ్వాన్సు ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.
S. ISMAIL & SON,
Army, Volunteer, and Police Contractor,
67, Moor Street Madras.

వనోపధి సార్యాపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ
పోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
మగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుమర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మండు)
వాగవల్లితైలము వైఘాతకు మండు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మండు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

మూల శంక కు తైలము

డబ్బీ 1-5 వెల రూ. 0-1-0

శుభాలశంక వలన ఆసనమువగ్గర చర్మము
లావుబాని క్రమముగ చిన్నచిన్న ములలు ఏర్ప
డును. ఇవివైద్యభోగపు మండతవలన (Torpil liver,
గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక
చోట కూర్చుండుట, మలానరోధమువలన బహి
ర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములం
దును రక్తమువడును. దీనివలన కొంతకాలమువా
డిన మూలశంకరోగము తగ్గగలను.

అమృతాంబునము. డిస్కో 103, ఫ్రేంకోస్కో, బొంబాయి.
6, 7 తంబునెట్టికి, మదరాసు

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం
తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడేననవలసి కథా
నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 15 అంశాలు 8
పుస్తకము వలయువాడు "అంశ. వి. రంగాచార్యులు
88 వరదా ముద్రియపుకో విధి చెన్నపురి" అని వ్రాసిన
పుస్తకము వడయగలదు. (8-11-14)

ప్రపంచ చరిత్ర.

రెండు సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని చేతముల చరిత్రయు సులభమగు
భాషలో వ్రాసినవలయులతో విధివలె వర్ణితమగును.
చందాపద్ధతి నిర్వహించుటకు (రహస్యము 600
పుటలు) 6 సంచికలు, వరదా రూ. 2-0-0
(పోస్టేజితో సహా) ప్రతికే రుసుములేదు. సంప
త్రికము చందా ముద్రా పత్ర స్వీకరించబడును

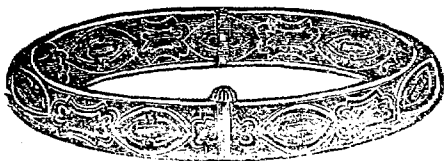
చలయము నందు:-

కా. హరిసహస్రేత్తమరావు, ఎం. పి.,
చింతాడి పేట, మదరాసు. అని వ్రాయును.

౪౭-వ నెన్ ౭.౦ (సవరము) బంగారు.

(ఇందుకు పూచీపడగలము)

చంద్ర ప్రభా బంగారు గాజులు.

మతియువివిధములగు బంగారుగలు, వెండిగలు, రాళ్లు
చెక్కినగలు, మున్నగునవి ఈక్రింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
కొంటును.

కోరుబానికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.

సదరిక ఇండియా బావలెరి

మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ,

487, టంక సాంసిధి, సాహుకారు పేట, మదరాసు
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
432, Sowcarpet, Madra

నర్వ డివన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శుభివంతి ఒక వనమాతిక. ఇదిలేకు మన పూర్వ
కుల ఆతిరహస్యపు కౌవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి ముందబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో వానిప్రభావము కనవచ్చును. వపుం
కత్తము పోగొట్టుటకు ఇంతయెరుపించినది లేదు. బట్టెండ్రియ
మర్మిరియోగముచేత మూత్రదాహరణులను శంభవించే
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నయాలక పరిమార్చును. వేదమునకు బలమును
బాంధియని నియ్యును. శిశు విధములగు సుహృదులను మెదలగ
గాజనము చేయుటలో ఉపదేవంతి. "నర్వ డివన్" ఇది
శ్రీమతి, పునఃపాత, వామన పుష్టి, అంశులను సుఖయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము పశిం
చిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియొకటగును.
వెల రెన్ను 1-5 రెన్ 1-0; పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ డి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగబీమ,
16. కృష్ణపు మొరలిపేట, తిరువల్లిక్కే, మదరాసు.

అత్యుత్తమమైన కోర్వని.

కోర్డెడ్ ప్రవోపము.

1914 సం॥ డిసెంబరు 31 తేదీ నాడల అర్థశా

పంపువాకి కుచితము.

మేమిడికలలో వైపు ప్రకమును ప్రతికటుంబమునందు

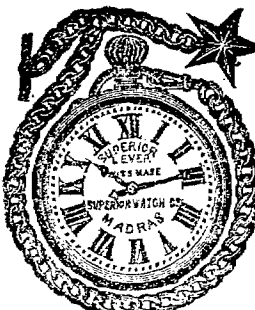
నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్కొక్కా కేసాలబిళ్లకు పంపు
వారి కుచితముగాపంపునమరి ప్రయోగించియుంటిమి. దీనినాన
లకు కన్నమైయుండుటచేత అర్థశానిల్లకు పంపువారికి ఈడిసం
బరు 31 తేదీనాడు ఉచితముగా పంపుదును. ఈ తరుణమును
కృధాచేయుటకు. ఇందువెంట విరోపిగా యుద్ధచరిత్ర పకటను
పంపుదుము. డిసెంబరు 31 లోపుకేసును విజ్ఞప్తచేసికొనువా
రికి ఒక్కొక్క భాగము తపాలపుచ్చులతో 0-10-0 వ పంపుదుము.
మొదట అర్థశాపంపి కోర్డెడ్ ప్రలాపమును తెప్పించిన విరోపి
యా యుద్ధచరిత్ర 3 భాగముల అన్ని వికరములు బోధపడును.
చిరునామా:- సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాక్కు 167, మదరాస్.

సుపీరియర్ లివర్ జ్యూయెల్లరీ హౌస్.

గాలుసుకో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0.4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

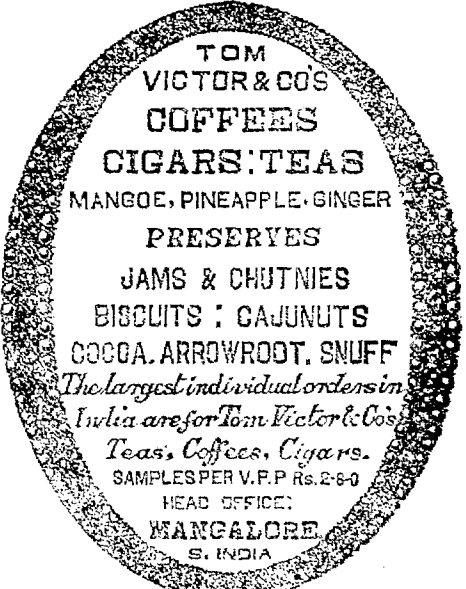
ఈడియరము దయచూచి
మాకంపెనీ చేత ఎజ్జెనిసిరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కంటమె తలచీగ
మును, డిస్కప్రూఫలను గ్లాసు
దూచునుగలిగి మొదటవలకు
దగియుండును. పైకైమాత లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీను నుండి
పూర్వ తయారుచేయబడినది గాన నెలయొద్దను తక్కువ.
ఒకరొక్కా కేసుకుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిడియోక్రియోయని యనుభవంబున తెలియును. ఇదివల
నేకేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యన్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. ముద్రాణముననే యా
కులు కొని శుభసిందిరనిన, కేలుమాట రెండువర్గ
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాక్కు 167, మదరాస్

కళ్యాణ మృతము.

ఇది శ్రీలహరికి కల్పవృక్షము శ్రీమతి సకలమున
విహితకావండుట, మయిల సరిగా పోకపోవుట. మేహవ్యా
ధులు, తలనొప్పి, అకేక్రి, సంతానహీనత, చులబద్ధము. మనుష
కోగము, ఋతుకుల, మొదలగు శ్రీలహరిగులను నమ్మకము
గా కుదిర్చి సంతానవలన జేయుటలో అద్వితీయమయినది.
4 సీసాలు చాలును; సీసా రు 1-4-0 4 సీసాలు రు 4-8-0.

భారతీయ వాల్యామృతము:- ఇది విడ్డలకు అమృతకుల్య
ము. అజీర్ణము, గర్భవాతము, పురాణజ్వరము, కృత్త్యము,
మొదలగువానిని హరించి మంచి బలము, బిడ్డకై కలిగించి
విడ్డలను ప్రతివిల్లలకలె నెంచును. సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు
రు 2-8-0. శుభశరంజని తలనూ:- ఇది విక్రిలి 48 మళము,
గలిగి పూలవాసనను శుష్పించికోట్టు చుండును. వెంట్రుకలను
చక్కగా నెండును. మృదుత్వమునిచ్చును. మొదటకు చల్లక
సీసా రు 0-8-0; 6 సీసాలు రు 2-8-0

ఆధ్యక్షకలైలము:- దీనితో తలంబంబుకొనినలేక రామి
కొనిన, తలనొప్పి, సార్వభృహి, కండ్లమంటలు, మందు,
మొదలగువానిని హరించి మొదటకు చల్లకమునిచ్చి వెంట్రు
కలను శుభ్రపరిచి నెంచును. మహాసమయగలదు. సీసా రు 0-8-0
(6 సీసాలు 1-4-0) కెమ్మ సీసా రు 0-2-0. వి.వి. భువ్వల
కత్యేకము. పి. కె. పి. అండుకో. ఆయుర్వేద సమాజం.
బాందూరు గుంటూరుజిల్లా

Imports:- Grains, Spices, Gunies, Drapery, Sof
gopds, Haberdashery, Hardware, Holloware, Ironmon
gery, Kerosine oil and its products, Typewriters, Cycles
Watches, Yarn, Sugar, Salt and Teas.

స్వేచ్ఛ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో ఒకటి మొదలు ఆయిదవ వర్గము వరకు చదువు చూసినవారు, ఉపాధ్యాయులకును, తిరుగుబాటు పాఠశాలకు విద్యార్థులకును ముఖ్యముగా ఉపయోగపడును. ఇందును చదువుచున్నవారు, ప్రభుత్వములు, సమాంతర చతుర్వర్ణములు, విద్యుత్ చతుర్వర్ణములు, విద్యుత్ సమచతుర్వర్ణములు, శాఖాభివృద్ధి, వీనియొక్క వైకల్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరితెక్కలు ఆధ్యాపకులను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను తప్పక యుండవలెను. దీనిని ఎనిమిది అణాలు. ఒకడెడను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజు ప్రణీతము నెల రు. 0.8-0 8లయవారలు ఈక్రింది ఆదేశములను నిశ్చయించుకొనుటకు కర్రా జోగయ్య టీచర్, బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం. గోదావరి జిల్లా.

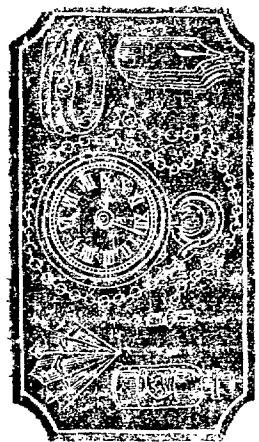
జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆచార్యగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై నూతనము ప్రతిపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసర్వశాస్త్రములమీద సుందరముగా నచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జోనునాశే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును. వలయువారు— (16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కవితేజస్వరపురం యెట్టేలుమజారు ఆఫీసు నూజుచు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని ప్రయము 6 బహుమతులతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలమైన లీడ్ లో తయారైనది. ఇందులో సామానులతో కలిపి యివ్వబడే నూతనముగా నచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే. మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవరకు:— (1) నాణ్యమైన చేతిగడ్డ, (2) సరియైన అక్షర సీసా, (3) సర్పాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలుగల (6) డిక్టేటరుమానెడు కంపాస్.

వయస్కి ఈవిధమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. టి. అర్. నెంకటరమణ అందు కంపెనీ, నెం. 7, బోర్డు నెంకటాచలయ్యర్ సుండు, మద్రాస్.

మంచితరుణము.

కలపవర్తకులకును, యిండ్లుసరంచి అనగా బల్ల కూర్చుచేయుచుకొను వారికిని.

పాలవంచ సంస్థానము వారి రాజ మండ్రెమకాంకలప డిపోలో నిలవయున్న బండారు, మొగవేప తునకలు (4 గజ ములుపొడవుగలిగి బల్లలు కొయించుకొనుటకు అనుకూలముగాను గుండ్రగాను ఉన్నవి) 1915 సంవత్సరము జనవరి నెలలో నిలవసరకు వదిలివేయగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యియ్యబడును గనుకవలయు వారలవచ్చికొనుకొనిన గోరుచున్నావ.

N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర దర్వాజా, విటికి కమ్మలకును తలుపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహజకర్తముగ నుపయోగింపబడుచున్నవి.

దంటులక్ష్మీకాంతం. డిపో ఏజంటు రాజమండ్రి.

Advertisement for 'Panchajanya' (పాంచేజ్య) medicine. It describes its benefits for various ailments and lists the ingredients: 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య), 'Panchajanya' (పాంచేజ్య).

మంచినయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! శవకు దొరుకవు!! ఈవంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అర్థరూపాయలు. కోర్కెని కోడండ్రప్రభావము అను గ్రంథముకంటే ఇనాము. మేలైన జపాక్ష పట్టువంచలు.

అనేక వంచలు కర్చుపడినందున వస్తుతంత ధరలు తగ్గించియున్నాము. వానమలారా! శృంగారమును సాగరికతయున్నగుల మేలైనవికంటే పట్టువంచలు పంపిగడినందుల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినవి పోగా మిగిలినవి పంచెలుమాత్రమే యున్నవి. ఇందులో ఎరువు, కచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేపువర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫా నీయమైనవి, త్వరపడుదు. రీశ్మూరనిడివిన్ని 2 క్షమార పెడల్పుల పట్టువంచ 1కి 2-0-0 వంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40 డిటా రెండువంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం. టి. సీతారామ మొదలియార్, కి. కందప్ప మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

Table with 2 columns: Item description and Price. Items include 'Kasabai', 'Saraswati', 'Nalancha', 'Kasabai', 'Kasabai', 'Kasabai', 'Kasabai', 'Kasabai', 'Kasabai', 'Kasabai'.

చదువతగిన ప్రకటన. కాసల్య, సరస్వతి, నులూచన చరిత్రలు రు 0-5-0 కలభాషిణి - చంద్రశేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0 మద్రాసునస్యము 1-కేర రు 0-12-0; వీక్ష ,, 8-8-0 పాతకాల పుస్తకములు, అంధ్రగ్రంథములు దొరకున. N. V. & Son. 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు. వైద్యవాయువుల సంహరించునది. లవంగామృత మొక్క టియే. ఇది కడుపు వుబ్బరము, కడుపునొప్పి, ప్రక్కనొప్పి, రొమ్మనొప్పి, పులితేవులు, క్షిమలబంధము, కడుపు దొమట, డోహ, ప్రేగులబండు, అరుచి, మంచాగ్ని, వీనిని గుదిర్చి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలుగజేయును. తేనియెడల ఖరీదు త్రిప్పి పంపగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజిని 0-8-0 బయటి యూర్లకు 4 అర్థజాబిళ్ళలకు మాదిరిపంపబడును. "లవంగామృతం" 24, నమ్మార్వారు వీధి. మదరాస్.

Advertisement for 'Simha' (సింహ) brand. It features an image of a box labeled 'సింహం లూడియానా పాలయంగువ 12 తులముల డబ్బ 1-కి రు. 1-0-0.' and text describing the product's quality and availability.

వి. యక్ష. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

ఉచితముగ.

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానపుడును తెలిసికొనదగినవి మాడుమాత్రమే. అవి యేవియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేకగా! మీయొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము, మొదలగువానిని గుఱించి మీకుచిరముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయునదేమన:—మీ జన్మజాతక మున్నయెడల. దానితో పుట్టినతేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఫుడియును పంపుడు. అవిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమించుమించుగ లేమనవలెనును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగగాని లేక వ్రాలుతోమాత్రముగాని ఒక యుక్తరమువ్రాసి పంప వలయును. ఆపుడునామమునుబట్టియు, వారివారి వ్రాలునుబట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము. అందుకు మాచే జేయించి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలమణి మంజరియును 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉపాసారణములకు క్యోతిమగ్రంథముమొక్క ప్రథమద్వితీయ గుచ్ఛములరెండును, దానితో జాతకమును, అందుల ఫలములనువ్రాసి పోస్టేజీకూ రు 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుదుము. ఈరెంటిని ఒకసారి కొనువారికిమాత్రమే ఈవింధమున లభించును. 478 ప్రశ్నోత్తరములకు గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన:—1. తమయొక్కభూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వయంక్రముగ తెలిసికొనగలగుట. 2. శత్రుత్వవాస్తవములో నుంచుండితలగుట, మరియు, ఇచ్చినసామ్యునకు రెండు విలువైన మంచిగ్రంథములు లభించుట. 3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయుగూడ లభించును.

వి. యమ్. శర్మ అందు బ్రదర్స్. అమలాపురం. గోదావరిజిల్లా.